

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt

Motorne žage znamk: Stihl, JO-BU (Tiger)
Pioneer - že od šil. 3.900,- naprej vam nudim

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves - Eberndorf
tel. (04237) 246

Stedilniki, peči in kotli vseh velikosti stalno
na zalogi. - Naročite takoj. - Zahtevajte ce-
nik! - Brezplačno predvajanje žag in dostava
na dom.

Izhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV./STEVILKA 51

CELOVEC, DNE 17. DECEMBRA 1964

CENA 2.- SILINGA

Tudi kitajski komunizem se spreminja

Leta 1958 je voditelj kitajskih komunistov Mao Tsetung izvedel prvo čistko v svoji komunistični stranki. Ravno dobro leto pred čistko je še dovolil nekaj več svobode v kritiziranju s svojo izjavo, da je Kitajska dosti velik vrt, da na njem lahko cvete na stotine različnih rož. Kitajska inteligenca zunaj in znotraj komunistične stranke je takoj začela vrtnariti na debelo. Na svojih vrtničkih je gojila najrazličnejše „rožice“, to je kritiko vseh vrst, kar pa voditeljem kitajskega komunizma ni bilo všeč. Slana je hitro poparila vse rožice, dobre in slabe, vrtnarji so pa bili srečni, ako jih je doletela sreča, da so lahko samo umolknil. Precej med njimi jih je moralo romati v ječe, prisilna taborišča in na kmetško delo zaradi svojega prevelikega veselja do vrtnarstva.

Nekaj takega se pripravlja tudi sedaj, ako smemo vsaja nekaj verjeti redkim poročilom, ki prihajajo iz rdeče Kitajske. Uradno časopisje toži namreč že dalj časa, da se je med tovariši razpaslo veselje do „revizionizma“. Te bolezni so se menda nalezli celo najboljši pismouki med kitajskimi komunisti. Režim je zaradi tega moral javno posvariti celo voditelja rdečih ideologov Yang Hsien Chena in mu dati priliko, da na tistem in v samotni premišljuje svoje napake.

Kaj so pa zagrešili najnovejši kitajski „revizionisti“? Nič posebnega in še posebej nič originalnega. So bili samo toliko pogumni, da so trdili, da ni treba, da bi uraden komunizem imel zmeraj prav, da ni greh, ako kdo želi boljše življenje, da ne tiči za vsakim grmom „razredni sovražnik“, ki o njem navadni Kitajec niti ne ve, kakšen je, da je njem partijska budnost lepa stvar, da pa radi nje navaden človek še zmeraj lahko mirno spi itd. Uradni kitajski komunisti so pa vse to obsodili kot nezvestobo komunističnim idealom in opozarjali, da se vse to že dolgo godi na Ruskem, seveda šele od takrat, ko so tam pokopali Stalina. Zato je za uradne kitajske komuniste Stalin še zmeraj vzor komunista, ki stoji prav poleg Lenina, dočim so njegovi nasledniki navadni rdeči pustolovci, ki hočejo komunizem speljati v kapitalizem.

Mao torej vidi v takih grešnikih v vrstah svojih pristašev tihe oboževalce ne samo kapitalizma, ampak tudi komunizma ruske vrste, da ne rečemo ptoizma. Ti ničvedneži bi radi hodili po sledih pokojnega Trockega, Bulharina itd., na drugi strani pa še zmeraj škilijo v Moskvo.

Greh je torej dognan, grešniki so očitni. Kaj naj se zgodi z njimi, to je sedaj vprašanje, ki se z njim peča kitajska javnost, kolikor jo je še in kolikor upa samostojno misliti. Ali jih bo Mao tako „likvidiral“, kot je Stalin svoje nasprotnike? Ali bo kaznoval vse po vrsti, kot je to delal Stalin? Ali bo poznal kaj usmiljenja, kot ga Stalin ni? Ali pa se Mao ne počuti varnega v svoji okolici in se skuša znebiti tistih tovarišev, ki jim je do sedaj zaupal? Ali se je morda tako zagrizel v svojo vero, da kitajska revolucija še ni končana in da je treba v njenem imenu še zmeraj prelivati nedolžno kri? Ali pa morda hoče samo zastrašiti vse nergače in nejevoljne v stranki?

Nekateri poznavali kitajskega komunizma namreč mislijo, da je Mao prišel do prepričanja, da se je sedanji kitajski rod tekom 15 let rdeče diktature že tako naveličal uradnega navdušenja, da ne kaže nobene požrtvovalnosti za nobeno stvar. To pa je ravno največja nevarnost za kitajski komunizem. Mao namreč misli, da bo boj za pravi kitajski komunizem trajal najmanj še par rodov. Kam bo pa prišel, ako bo že sedanji rod sit rdečih nebes? Vidi torej v vedno večji apatiji kitajskega naroda največjo nevarnost za bodočnost svojega komunizma. To apatijo je pa treba ubiti z ognjem in mečem.

Če je ta domneva pravilna, potem se nam postavlja samo od sebe vprašanje, ali ne čuti Mao s svojo okolico, da v kitajski komunistični družbi ni nekaj prav, in da se boji, da ravno to slabi ugled in vpliv sedanjega režima tudi v tujini. Če posnema Stalina, kot zmeraj trdi, potem mora Mao priti do zaključka, da svoje napadalnosti na tuji svet ne sme prenapeti, ampak jo omejit na besede. Ako so pa potrebna dejanja, je treba, da najde zmeraj nekoga, ki naj hodi po kostanj v ogenj za cilje njegove zunanje politike. Ta domneva ne-

Napad na Združene narode

Mimilo ni niti 24 ur po neuspelem napadu z možnarjem na palačo Organizacije združenih narodov, ko je bil preprečen že drugi napad. V neposredni bližini palače OZN so varnostni organi odkrili dinamitni palici. K sreči ti dve dinamitni palici nista mogli eksplodirati, ker jima je manjkalo električno vžigalo. Newyorška policija je takoj nato poostrila varnostne mere, da bi na ta način že v naprej preprečila nadaljnje atentate na palačo Organizacije združenih narodov.

Trenutno raziskuje newyorška policija, če nima ta eksplozija zveze z najdbo dinamita.

V tem, ko je pretekli petek govoril v glavni skupščini kubanski minister Ernesto Guevara, se je zunaj nenadoma razlegla eksplozija. Tisti, ki so takrat sedeli ob vzhodnih oknih steklene palače OZN, so lahko videli več metrov visok vodomet, ki se je dvignil z East Riverja. S procelja splotja je bilo mogoče videti vrvenje na newyorški široki velemestni cesti z nasadi, kjer so se hrupni proticastrovski demonstranti

hotel prebiti proti vhodu palače, policija pa jih je zadrževala.

Kakor je potem poročala policija, ni šlo pri najdbi teh dinamitnih palic za rastrelilno snov, ki se običajno uporablja za razstreljevanje pri gradnji, ker morajo biti dinamitne palice najprej zvezane, ko se namešča električno vžigalo. Dinamit je odkril slučajno neki mimoidoči. Policija je bila takoj na mestu, zastražila ozemlje in ukrenila potrebne varnostne mere.

Newyorška policija pa tudi raziskuje še nadalje skrivnostne okoliščine okoli napada z možnarjem. Do sedaj namreč še niso našli nobene sledi, ki bi mogla odkriti napadalca. V času, ko se je razlegla eksplozija, je bilo v palači Organizacije združenih narodov pet tisoč odposlancev in nameščenec.

Medtem pa je ona pregnana Kubanka, ki je v istem trenutku, ko je granata eksplozirala, predrla policijski obroč, da bi zabodla pravkar govorečega kubanskega ministra Ernesta Guevaru v glavni skupščini, izvršila brezuspešen samomor.

Prepad Pariz - ZDA zmerom večji

Konferenca o večstranski jedrski sili januarja 1965

Ameriški zunanji minister Dean Rusk je prispeval v začetku tega tedna v francosko glavno mesto Pariz. Sestal se je s francoskim predsednikom de Gaullem, sodeloval pa bo tudi na konferenci sveta Atlantskega pakta. Sestal se je tudi z italijanskim zunanjim ministrom Saragatom, ki je v ta namen prišel v Pariz.

Sporni načrt o večstranski jedrski sili Organizacije severnoatlantskega pakta naj bi končnoveljavno ugodno rešili na konferenci, ki bi se je udeležile: Združene države Amerike, Velika Britanija in Zvezna republika Nemčija, Italija in Holandska. Diplomati v nemškem glavnem mestu Bonnu govorijo o roku, za tak sestanek konec januarja 1965. Načrti za to pa naj bi bili gotovi v nekaj tednih.

Prvotnemu načrtu o večstranski jedrski sili, ki si ga zamišljajo Združene države Amerike, stoji nasproti britanski protipredlog. Kakšen pa je prvotni ameriški načrt? Po ameriškem načrtu o večstranskih jedrskih silah spadajo vojaške enote vseh članic Organizacije severnoatlantskega pakta in

voja mornarica, oborožena s polaris raketami. Medtem ko britanski protinacrt predlaga, naj bi vključili v atomske sile tudi ameriške jedrske podmornice, britanske bombnike, kakor tudi nemško v Združenih državah nakupljeno raketo orožje.

Načrt o atomskih silah Organizacije severnoatlantskega pakta je bil glavna tema tega sestanka članic te organizacije v Pa-

rizu. Zunanji minister Združenih držav Amerike Dean Rusk, ki je prispeval v ponedeljek v francosko glavno mesto Pariz, je dal že na pariškem letališču prvo moralno kľofuto francoskemu predsedniku de Gaulle, ko je dejal številnim navzočim novinarjem: Francija more svojo trmasto politiko o Evropi izvajati samo pod okriljem ameriške varnosti!

Stiki Islam - Vatikan

ci ne izključujejo možnosti, da je kardinal dobil iz Vatikana zelo važna navodila.

Kardinal dr. König se je sestal v Kairu z rektorjem svetovnoznane Alashar univerze — najznamenitejši izobrazbeno središče muslimanskega sveta — šejkom Hasanom Maamounom, dalje z direktorjem te univerze šejkom Hasanom Bakurijem, kakor tudi z egiptovskim ministrom za kulturo.

Po sestanku s šejkom Hasanom Maamounom, najvišjim mohamedanskim verskim poglavarjem je dr. König izjavil, da je bil razgovor izredno plodovit in da sta razmotrivala stvari, ki zadevajo obe strani, in ki so v središču skupnega zanimanja za krščanstvo in islamstvo. S šejkom Hasanom Bakurijem pa sta govorila o možnosti skupnega dela med alasharsko univerzo in Vatikanom.

Šejk Hasan Bakuri je dejal nekemu poročevalcu: „Kardinalu dr. Königu sem rekel, da obstajajo sicer med krščanstvom in muslimansko vero dogmatične razlike, vendar pa nobenih z ozirom na etično-moralne vrednote in socialnega zadržanja. Potem pa je zahteval šejk Hasan Bakuri, naj bi krščanstvo in islamstvo delala složno za blagor človeštva.

Vse to govori v prid dejstvu, da so bili že v Bombayu začetni razgovori zastopnikov katoliške Cerkve z drugoverci — tudi pri onih razgovorih je bil kardinal dr. König vodilna osebnost — kronani z uspehom.

Da so ti stiki padli na plodna tla, dokazuje pozitivni odmev Königovega obiska v glavnem mestu Egipta Kairu. Kardinal König je na koncu razgovorov povabil šejka Hasana Bakurija, naj obišče Avstrijo. Šejk Hasan Maamoun pa je podaril kardinalu v znak bratskega priznanja koran (muslimanska verska, sveta knjiga).

Deželni zbor razpuščen

Deželni glavar Ferdinand Wedenig se je poslovil ob priliki razpustitve koroškega deželnega zbora na zadnjem zasedanju od vseh poslancev z obširnimi referatom, v katerem je podal obračun dela, ki ga je vršil koroški deželni zbor v preteklih dveh desetletjih. V svojem govoru se je bavil deželni glavar s političnimi, kulturnimi in gospodarskimi problemi dežele ter nakazal, kako je Koroška po letu 1945 na omenjenih področjih vidno napredovala.

V zvezi z manjšinskimi vprašanjem je po-

kako dobro razlaga sedanjo kitajsko zunanjo politiko.

Sedanja kitajska zunanja politika je namreč mogočna v besedah. Kar je pa v njej dejanj, obstoji samo v podpiranju kitajskih sosedov, kadar ti napadajo svobodni svet. Mao se na primer z besedami vojskuje z Rusi radi Sibirijske, miruje pa njegova vojaška akcija proti Indiji. Je tiho, kadar omenja premirje v Koreji ali pa odnose do Čang-kajška, to se pravi, ponavlja samo vse že znane grožnje. V Laosu in Južnem Vietnamu pošilja Severne Vietnamce po kostanj v ogenj. Se pa skrbno odmika vsakemu oboroženemu spopadu. Ne kaže nobenega veselja do novih sporov, akoravno se mu za to

udaril, da je Koroška tudi domovina manjšine. Vsekakor je domovini resnično zvest le tisti, ki manjšino glede njenih življenjskih pravic tudi spoštuje, saj pomeni manjšina dejansko za skupno koroško domovino obogatitev. Za slepo narodnostno mržnjo v bodoči Evropi ne sme biti prostora.

Nato je deželni glavar dejal, da želi Avstrija izpolniti svoje v državni pogodbi prevzete obveznosti. Kulturna izmenjava pa dokazuje, da gradimo preko naših meja prijateljske odnose z vsemi sosedi.

nudi vsak dan nova prilika. Mao je torej postal previden, kot je bil tudi pokojni Stalin. Tega mu ne svetuje samo zgled Stalina, ampak tudi prikriti nemir v vrstah kitajskih komunistov. Mao ne bo spremenil svoje taktike tudi odkar je počila njegova atomska bomba. Dobro ve, da bo njegova dežela potrebovala desetletja, da dobi zadostno množino atomskega orožja. Od te strani ni torej nevarnosti za mednarodni mir.

Tudi kitajski komunizem se spreminja v svoji strukturi, kot se spreminja ruski. To ga bo naglajalo, da bo moral bolj upoštevati mednarodno stvarnost kot jo danes. Šel bo po moskovskih stopinjah, akoravno jih danes zaničuje in obsoja.

Politični teden

Po svetu ...

COMBE UKINIL PRAVICE BELGIJSKIM DRUŽBAM

Belgijska vlada je zahtevala pojasnila od kongoškega ministrskega predsednika Combeja, ker je ta ukinil pravice belgijskim družbam v Kongu do rudarskih koncesij. Tega ni omenil, ko se je nedavno sestal v Parizu z belgijskim ministrom za zunanjo trgovino. V Bruslju trdijo, da ti ukrepi niso brez povezave z nekaterimi zagotovili, ki jih je baje Combe dobil od francoskega državnega predsednika de Gaulle, ko se je ta sestal z njim v francoski prestolnici, Parizu. Politični opazovalci zahoda so mnenja, da želi ministrski predsednik Combe na ta način pridobiti na ugledu med afriškimi državami, češ da ni lutka kolonialistov.

Kakor je znano, je kongoška vlada ukinila pravice družbam, ki izkoriščajo kutanske rudnike: bakra, kobalta in urana. S to odredbo je postala država lastnica teh rudnikov. Pred neodvisnostjo Konga sta bili namreč dve tretjini delnic teh družb last Belgičev. Vsi belgijski listi pišejo članke, ki kažejo presenečenje nad Combejevimi ukrepi. Listi pišejo, da je ta odločitev kongoške vlade brutalna in da brez moralne podpore Francije ta odločitev ne bi bila mogoča.

Na neki tiskovni konferenci v Leopoldvillu pa je Combe dejal, da Belgija in Kongoška republika ne moreta biti druga brez druge, ter je še dodal: „Ukrep, ki smo ga izdali, bo omogočil naši deželi, da živi sedem let brez dohodkov iz tujine, enostavno s produktom te listnice“. Potem je še rekel, da pomeni ta ukrep jamstvo za tiste, ki so vložili svoje premoženje v Kongu.

SOVJETSKA ZVEZA ZA ZMANJSANJE VOJASKEGA PRORACUNA

Na Vrhovnem sovjetu Sovjetske zveze je predsednik sovjetske vlade Kosigin sporočil, da je Sovjetska zveza pripravljena znižati izdatke v vojaškem proračunu za 500 milijonov rubljev (555 milijonov dolarjev ali okoli deset milijard avstrijskih šilingov). Sovjetski ministrski predsednik Kosigin je poudaril, da pripisuje Sovjetska zveza veliko važnost nadaljnjemu znižanju vojaških izdatkov velikih držav. Pri tem je dejal, da so se tudi Združene države Amerike izrekle za znižanje vojaških izdatkov v svojem proračunu za leto 1965-66.

Iz Washingtona pa do sedaj še ni bilo nič znanega o znižanju ameriških vojaških izdatkov. Politični opazovalci so mnenja, da sta o teh stvarih govorila na nedavnem sestanku Gromyko in Rusk.

Na zasedanju Vrhovnega sovjeta je Kosigin govoril o načrtu za leto 1965. Ta določa v nasprotju z letošnjim letom zvišanje narodnega dohodka. Načrt določa 7 odstotkov proizvodnje potrošnega blaga in 8,1 odstotka proizvodnje proizvodnih sredstev. Največji delež bo pripadel kemijski industriji, ki bo zvišala proizvodnjo za 15 odstotkov.

Kosigin je dalje izjavil, da se gospodarstvo razvija na podlagi določenega načrta, pripomnil pa je, da so hude napake v kmetijstvu imele težke posledice za celotno kmetijstvo države.

Na zasedanju Vrhovnega sovjeta je manjkal Hruščev, čeprav je še zmerom poslanec. Njegov zet Adžubej, odstavljeni glavni urednik lista „Izvestija“ je bil tudi odsoten. Poleg nekaterih drugih odsotnih veličin so pogrešali tudi obrambnega ministra Malinovskega. Po Moskvi namreč govorijo, da je Malinovski že odstavljen ali pa je pred odstavitvijo.

Vrhovni sovjet je odobril tudi formalno imenovanje Kosigina za predsednika vlade namesto Hruščeva, in sicer — kot je bilo pričakovati — enoglasno.

BRITANSKI PREMIER WILSON V ZDA

Pretekli teden je bil v Združenih državah Amerike na uradnem obisku britanski ministrski predsednik Harold Wilson, ki je vodil razgovore z ameriškim predsednikom Johnsonom. Po zaključku je Wilson izjavil na tiskovni konferenci, da je bil zadovoljen z razgovori, kajti pokazali so enakost gledanj ameriške in britanske vlade. Britanski premier je dejal, da so še posebej poudarili odločenost okrepiti in združiti skup-

no odgovornost vseh udeležencev, da se prepreči širjenje jedrskega orožja.

Ko so ga novinarji vprašali, da misli Francija malo drugače o večstranski jedrski sili, je Wilson rekel, da je važno obravnavati probleme jedrske sile s francosko vlado ter izrazil upanje, da bo Francija mogla čez nekaj časa gledati na te probleme tako, kakor jih sedaj vidi Velika Britanija.

Wilson je nato novinarjem povedal, da sta z Johnsonom razpravljala o svetovnem položaju, ter je izrazil veselje, ker je ameriški predsednik priznal posebno vlogo, ki jo Britanija zaradi Commonwealtha in njenih pomorskih tradicij lahko ima v službi miru na področju izven Evrope.

SPANIJA IN EWG

V Bruslju so bila pretekli teden pogajanja o asociiranju (vezanju) Španije z Evropsko gospodarsko skupnostjo (EWG). Španija je namreč zahtevala prvotno polno članstvo v Evropski gospodarski skupnosti, vendar so bile gotove članice proti tej zahtevi. To so bile države: Italija, Belgija in Holandska, ki so bile predvsem iz političnih razlogov proti sprejemu Španije za polnovredno članico te gospodarske skupnosti. Kot najmočnejša zagovornika za sprejem Španije v članstvo pa sta Francija in Zvezna republika Nemčija. Pri tem mislita obe imenovani deželi na poznejše polnovredno članstvo Španije. Jedro problema pri pogajanjih tvorijo predvsem španski sezonski delavci, ki jih je v deželah Evropske gospodarske skupnosti okoli petsto tisoč. Španska vlada zahteva namreč za svoje delavce iste pravice, kot jih uživajo italijanski delavci.

PAPEŽ JE SPREJEL COMBEJA

V Rim je prispel minuli teden na enodnevni privatni obisk kongoški ministrski predsednik Moize Combe. Tu ga je spre-

jel papež Pavel VI. v privatni avdienci. Combeja pa je morala spremljati italijanska policija, ker so hoteli tako preprečiti demonstracije ali možne napade nanj.

Proti običaju so spremili policaji katoličana Combeja še na prostor Vatikana, kjer so ga potem prepustili v varstvo švicarski gardi. Combeja je najprej sprejel neki papežev komornik in ga pospremil v II. nadstropje vatikanske palače. Papež Pavel VI. je pričakoval kongoškega ministrskega predsednika v privani knjižnici.

V kratkem nagovoru se je papež najprej spomnil vojnih žrtev.

„Naše misli hitijo h kongoškemu ljudstvu, še posebno pa k nesrečnim žrtvam zadnjih strašnih dogodkov. Obračamo se na vse odgovorno kongoško ljudstvo in ga pozivamo, da bi ono spoznalo, da je bratomorna vojna nesmisel, in da s tem ni nikomur pomagano v deželi, kajti le resnični mir, ki sloni na zvestobi, pravičnosti, ljubezni do bližnjega in svobodi, more dati vse možnosti razvoja mladi kongoški republiki, da si bo mogla zgraditi solidno prihodnost za svoje otroke. Čas je za slehernega, svojim bratom pokazati več medsebojnega spoštovanja. Čas je, da zgradimo jez proti trpljenju in prepredimo nadaljnjo razširitev ognja.“

Papež je nagovoril Combeja v francoščini. Sprejem pri papežu je trajal 20 minut, kar odgovarja privatnemu sprejemu pri papežu, vendar je bil krajši, kot je običajno pri tujih državnikih. Poleg tega je bilo fotografom prepovedano slikati papeža in Combeja v družbi.

Z istim strahom, kot je Vatikan dokazoval, da sprejem Combeja nima velikega pomena, se je tudi italijanska vlada izognila zavzeti svoje stališče. Zunanji minister Saragat pa je še zatrjeval, da je bil Combe gost Vatikana in ne italijanske vlade. Kongoško poslanstvo je prvotno govorilo o sestanku med Combejem in ministrskim predsednikom Morom, potem pa je izjavilo, da sestanka med obema ne bo. Italijanski ministrski predsednik je tudi dejal, da o kakem sestanku med Combejem in njim sploh ni bilo govora.

... in pri nas v Avstriji

VOLILNA REFORMA

dela še vedno preglavice obema vladnima koalicijskima strankama. Kot je znano, trajajo pogajanja že več mesecev, a še vedno ni prišlo do nikake pozitivne rešitve. Prvotno je bilo dogovorjeno, da bo ta problem rešen do 1. julija t. l., a vidimo, da po nadaljnjih šestih mesecih še niso mogli priti s pogajanjmi „na zeleno vejo“.

Politični krogi na eni in drugi strani so si bolj ali manj edini v tem, da sedanji sistem volitev in določevanja mandatov oziroma narodnih poslancev ne pokaže dovolj točno in pravilno dejanske volje volilcev. Tako so socialisti — posebno tedanji notranji minister Olah — v enem izmed svojih predlogov želeli povišati število poslanskih mandatov, kar pa v javnosti ni nalezlo na kako posebno odobravanje, ker bi se s tem v glavnem le povečali izdatki državnega proračuna, koristi pa od novih mandatov ni pričakovati bogve kaj.

Ljudska stranka pa je v smislu določil avstrijske ustave mnenja, da je možno število poslanskih mandatov določiti le na podlagi števila pripadajočega prebivalstva, ne pa na podlagi števila volilcev. Ker so predlogi socialistov deloma v protislovju z ustavnimi določili, je tako rekoč možno razpravljati le o predlogu Ljudske stranke glede volilne reforme. Kdaj pa bo prišlo do dokončnega tozadavnega sporazuma, je še popolnoma negotovo!

RENTE ZA VOJNE ŽRTVE

bodo s 1. junijem 1965 zvišane približno za 20 odstotkov. Do tega zaključka sta prišla prejšnji teden finančni minister dr. Schmitz in minister za socialno skrbstvo Proksch v navzočnosti zastopnikov osrednje organizacije Zvez vojnih žrtev. V ta namen je namreč v drž. proračunu za l. 1965 dodatno predvideno 152 milijonov šilingov.

Da bo to povišanje dobilo s 1. junijem 1965 zakonito moč, mora parlament še letos odobriti tozadevno novelo k zakonu o preskrbi vojnih žrtev. Da so povišanja kar izdatna — posebno za hude in najhujše poškodovance —, naj navedemo predmetne številke! Pri stopnji I. se poviša od 600 na 800 šil.; pri II. od 900 na 1200 šil.; pri III. od 1300 na 1600 šil.; pri IV. od 1700 na 2150 šil.; pri V. od 2100 na 2700 šil.; pri Va. od 2800 na 3600 šil. Nekateri so mnenja, da mogoče ne bi bilo potrebno, uporabiti tudi pri najvišjih rentah isti odstot-

tek povišanja kot pri nižjih rentnih stopnjah; toda izgleda, da tudi v tem primeru nismo v Avstriji prijatelji progresivnih povišanj (kot smo že nekaj takih primerov doživeli v zadnjih letih), temveč za vse enak odstotek poviška!

ZASTARANJE NACISTIČNIH ZLOČINOV?

Kot v Nemški zvezni republiki se tudi v Avstriji v zadnjih mesecih veliko razpravlja o tem, ali naj bo rok o zastaranju nacističnih zločinov podaljšan ali ne. Kajti tako v Zah. Nemčiji kot tudi v Avstriji potече sredi prihodnjega leta (1965) ta rok, do katerega je še možno sodnijsko zasledovati ljudi, ki so pod nacistično dobo zagrešili zločine in jim je vse dosedaj uspelo svojo zločinsko dejavnost prikriti ali pa so se sami skrivali v tujini ali živeli in še živijo pod napačnim imenom.

V Zah. Nemčiji je vlada pred nekaj tedni sklenila, da tega roka ne bo podaljšala. To se pravi, da po njegovem izteku ne bo več mogoče sodnijsko zasledovati tamkajšnjih nacističnih zločincev, če ni bil že prej uveden proti njim sodni postopek. Ta sklep bonnske vlade je doma in in v svetu vzbudil nemajhno začudenje, ko skoraj vsakdo vé, da je doma in drugod po svetu še precej nekaznovanih nacističnih zločincev. Proti nepodaljšanju roka o zastaranju nacističnih zločinov je protestirala zlasti Zveza protinacističnih borcev in svoje pomisleke o tej zadevi je izrekla tudi Nemška socialistična stranka.

Javnost je nad tem vladnim sklepom posebno začudena še zaradi tega, ker je hessensko glavno državno tožilstvo v Frankfurtu nekaj dni pozneje razpisalo nagrado 100.000 DM (t. j. skoraj 700.000 šil.) onemu, ki bi dal točne podatke o točasnem bivanju Hitlerjevega vodja pisarne Martina Bormanna (64 let), katerega dolžijo, da je kriv oziroma sokriv številnih umorov. (Menda živi sedaj nekje v Južni Ameriki.)

V Avstriji je v tej zadevi nekoliko drugače. Rok o podaljšanju zastaranja sicer potече 29. junija 1965, ako ne bo medtem nastopila kaka izprememba; pri tem pa je treba pripomniti, da se z nani nacistični zločinci sploh ne morejo okoristiti s tem, kajti pri njih ne zastarajo njihova zločinska dejanja, dokler niso tega uredili pred pristojnim sodiščem, ki je proti njim itak že uvedlo kazenski postopek.

Tudi pri nas so različne organizacije pro-

SLOVENC

doma in po svetu

Gostovanje Lire na Koroškem

Prvo slovensko pevsko društvo Lira iz Kamnika je nedavno gostovalo v Celovcu. Z izbranim programom narodnih in umetnih pesmi je zbor pod vodstvom dirigenta Sama Vremšaka priredil samostojni koncert v celovškem konzervatoriju. Pozneje je posnel več pesmi v studiu celovškega radia. To je bilo že tretje gostovanje Lire na Koroškem in prav letos poteka 70 let, odkar je kamniški pevski zbor prvič ponesel slovensko pesem med koroške Slovence.

Slovenska šola pri Mariji Pomagaj

Slovensko šolo pri Mariji Pomagaj v Kanadi obiskuje v novem šolskem letu 158 otrok. Razdeljeni so v pet razredov. Otroke poučujejo naslednje učiteljice in učitelji: ga. Anica Marušič, gđ. Karla Merhar, gđ. Marica Kavčič, gđ. Milena Mejač, gđ. Ivanka Levstek, gđ. ing. Cvetka Jakus in gg. Vilko Čekuta ter Mirko Krapež. Šola si namerava med šolskim letom omisliti lastne slovenske šolske knjige. Pripravili jih bodo učitelji sami.

Slovenec na graški univerzi

Zvezni prezident dr. Adolf Schärf je 11. novembra 1964 imenoval našega rojaka dr. Stanka Hafnerja, za izrednega profesorja slavistike na graški univerzi. Po drugi svetovni vojni je bil g. dr. Hafner bibliotekar na državni knjižnici na Dunaju.

K imenovanju iskreno čestitam.

Literarni večer ob 85-letnici Cvetka Golarja

V Ljutomeru na Štajerskem so proslavili 85-letnico slovenskega pesnika in dramatika Cvetka Golarja. Na prireditvi so nastopili nekateri najmlajši slovenski literarni ustvarjalci Peter Baloh, Tone Kuntner, Branko Maksimovič, Evald Flisar, Tone Partljič in Drago Novak. Mladi literati so brali v začetku pesmi Cvetka Golarja. Pred nastopom so obiskali in v imenu najmlajših piscev pozdravili pesnika, ki se zaradi bolezni ni mogel udeležiti prireditve.

Spacal je razstavljal

Slikar Lojze Spacal je odprl 9. decembra večjo razstavo svojih del v galeriji Torbandena. Prikazal je dela, ki jih je razstavljal zadnji čas v Milanu, izpopolnjena še z novimi stvaritvami. Razstavlja poleg grafik v raznih tehnikah tudi oljnathe slike.

Cankarjev večer

Društvo slovenskih književnikov je sklenilo, da bo vsako leto v decembru z večerom sodobne slovenske proze, s Cankarjevim večerom, počastilo spomin velikega slovenskega pisatelja in potrdilo nepretrgano zvezo slovenskih pisateljskih generacij, ki jih pri vsej različnosti družita eno hotenje in en cilj. Ta večer je bil letos v nedeljo, 6. decembra v ljubljanski Drami. Uvodoma je Andrej Kurent bral odlomke iz Cankarjeve Bele krizanteme. Nato pa so brali svoja dela znani tvorci slovenske proze Franc Bevk, Anton Ingolič, Ciril Kosmač, Ivan Potrč, Andrej Hieng, Pavle Zidar in Smiljan Rozman. Klavirske skladbe slovenskih kompozitorjev je vmes igral pianist in skladatelj Marjan Vodopivec.

Spomin na Antona Sovreta

Društvo prevajalcev Slovenije je skupaj s Slovenskim klubom v Trstu priredilo minuli torek v klubskih prostorih večer v spomin akademika Antona Sovreta in o pomenu antične kulture za sodobni humanizem. Govorila sta Božidar Borko in dr. Kajetan Gantar; odlomke iz Sovretovih prevodov pa so brali dr. Franjo Smerdu, Mara Černetova in Silvester Škerl. Sodelovala je tudi harfistica Ruda Ravnikova. Prireditve so gostje iz Ljubljane ponovili nekoliko skrajšano za višje razrede slovenske klasične gimnazije pri Sv. Ivanu.

testirale proti temu, da bi vsa nacistična zločinska dejavnost, v kolikor že ni bila sodnijsko zasledovana, ostala nekaznovana. V tej zvezi je pravosodni minister dr. Broda prejšnji teden izjavil, da bo v začetku prihodnjega leta predložen vladi tozadevni osnutek vprašanj podaljšanja roka o zastaranju tovrstnih zločinov. Vladi bo dano na prosto, da pusti te zločine zastarati ali pa ne. Spričo dejstva, da je na Dunaju prav sedaj že več dni v teku sodni proces proti Fr. Novaku (doma iz Wolfsberga na Koroškem), ki je bil „desna roka“ pred nekaj leti v Izraelu na smrt obsojenega in justicičranega velikega nacističnega zločince Adolfa Eichmanna, je vsa poštena avstrijska javnost prepričana, da vlada ne bo pustila zastarati te strašne zločine, ki kličejo k nebu po pravični kazni. Saj je znano bi valjšče marsikaterega velikega nacističnega zločince v inozemstvu. V slučaju uveljavitve zastaranja bi se taki zločinci lahko vrnili v domovino in se svobodno kretali po Dunaju ali po ostalih zveznih deželah.

Zborovsko srečanje v Gorici

Zvesta svoji davni tradiciji kot mejnik in stojišče treh narodnosti Slovencev, Italijanov in Avstrijcev in kot središče Julijske krajine, je bila Gorica prizorišče pevskega tekmovanja, ki ga je priredil pevski zbor „C. A. Seghizzi“ s podporo goriške občine. Čeprav spominja tekmovanje se zelo na provincialno prireditev, je vendar možno govoriti ponekod o resnem delu in v dobri meri že o uspehih. Nastopi „Komornega moškega zbora“ iz Celja in posamični pesmi, zapete na večernem koncertu „Kammerchora St. Veit“, obdržijo svojo umetniško prepričljivost, četudi bi se jih kritika lotila po mednarodnih merilih, saj je „Komorni moški zbor“ iz Celja z dirigentom E. Kunejem dosegel v neprimerno bolj zahtevnem „Arezzu“ največ točk. Tri nastope za tekmovanje in zaključni koncert zmagovalcev je obiskalo okoli tritisoč poslušalcev. Žirijo so tvorili prof. Lipizer, Gosić, prof. Pezze iz Vidma, prof. Nollani iz Trsta, prof. Simoniti iz Ljubljane in P. Mariano Miolli iz Gorice.

Sobotni večer je bil posvečen Furlanski pesmi. Prvi je nastopil mešani zbor „San Ignazio“ iz Gorice. Zapel je tri furlanske pesmi, od katerih je bila najlepša „Lis campanis“ C. Nollanija. S svojimi močnimi, visokimi legah nekoliko nečistimi glasovi se predstavil tržaški moški zbor „Antonio Illersberg“. Izrazitejša je bila skladba „Gott di rosade“ C. A. Seghizzija, ustanovitelja prirejanja zborov. Zadnji moški zbor „Ernes Grion“ iz Tržica (Monfalcone) je bil v soboto mogoče glasovno najmočnejši, pač pa si je izbral manj učinkovite pesmi. Tako je bilo zaporedje: „Illersberg“, „Ernes Grion“ in „San Ignazio“.

Nedelja je bila napolnjena z nastopi sedmih mešanih zborov in petih moških zborov. Mešanim zborom so dodelili za obvezno skladbo p. Marianota Miollija „Quid retribuam Domino“, pesem po vzorcu klasične polifonije. Za moške zборе je bila obvezna skladba „Cantate Domino“ Giovannija Croceja, pomembnega zastopnika Beneške šole, skladatelja motetov, maš in madrigalov.

V dopoldanskem tekmovanju se je prvi predstavil goriški slovenski zbor „Lojze Bratuž“. Obvezna pesem je bila čisto zapeta, morda premalo dinamična. Prosto izbrana pesem „Večer na morju“ A. Schwaba je nekoliko zvočenela, zato je bila izvedba Gallusovega „Ecce quomodo moritur iustus“ sijajna. Zeleti bi bilo več glasovne čistosti in včasih več interpretacijske živosti za celoten zbor. Morda je temu pomanjkljivo vzrok v tem, da zbor ni nastopil pod svojim prvim dirigentom Bolčino, ampak ga je nadomestoval šele kratko Jeričjo.

Proseški moški zbor bi potreboval še nekaj izglajenosti in skrbi za enotno petje, ker ima zbor brezdvomno glasovno zmogljivost, kar je dokazal z narodno v priredbi D. Bučarja „Dečva pa v hartelcu“.

Zboru „PP. Capuccini di Montuza“ je potrebno malo samokritike in nekaj mlajših sil.

Moški zbor „Lipa“ iz Ajdovščine ima pod mladim dirigentom Kolonijem dobre izgled, saj so glasovi izraziti in lepi. Pri teh nastopih bi bilo želeli vedno enako intonacijo in briljantnost — tudi pri „Cantate“ in pri priklupnem „Mornetu bez gunceto“ — kot v „Večernem Ave“.

Višek dopoldneva je tvoril nastop slovenskega zbora „Jakob Gallus“ iz Trsta pod taktirko U. Vrabca. V tih legah Gallusovega „Miserere“ so prišli do izraza zlitosti ženski in polni moški glasovi, ki so se spojili v Ukmarijevi skladbi „Zoga“ v enovito telo, ki se je upogibalo in menjavalo v acclerandih in decelerandih.

Zadnji je nastopil „San Ignazio“, ki je imel nekoliko težave z ženskimi glasovi, nenotni izgovorjavi; deloma je bilo pogrešati sploh interpretacije.

Popolnanski koncert je otvoril naš slovenski koroški zbor „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca. Vodil ga je dr. F. Cigan. Pri obvezni „Quid retribuam“ ga je stala majhna nepazljivost moških glasov dosti točk, ki jih Gallusova „Resonet in laudibus“ in Svetelova „Poskočnica“ kljub priklupnosti nista mogli več nanovo pridobiti. Temu je krivo, ker sta pesmi sicer učinkoviti, pač pa nekoliko prelahki. Manjkanje koncentracije in utrujenost sta prispevali svoje, da zbor ni dal tega iz sebe, kar bi lahko.

Moški zbor „Ernes Grion“ je ostal na svojem včerajšnjem nivoju. Drugi tenorji so včasih brez potrebe opozorili nase. Prava

tvorba glasu — in zbor bo bolj enovit. Najboljše je bila zapeta „Cantate Domino“.

Da včasih v nekim smislu suženjsko točna interpretacija ne dovede do cilja, je pokazal nastop Obirskega mešanega zbora pod dirigentom T. Holmarjem pri obvezni „Quid retribuam“. Seveda pade dosti krivde na žirijo oz. prireditelje (o tem bom še spregovoril) — kajti v smislu stila skladbe je bila interpretacija pravilna. „Padeć“ iz beneškega sloga v napol romantično Fersterjevo „Veni Sancte Spiritus“ je škodoval zborovskemu vtisu, ki ga tudi zadnja priklupljiva in sijajno predana skladba F. Cigana „V ves“ ni mogla izničiti. Bujen aplavz je veljal skladatelju. Predvsem ženski glasovi se niso upali vedno prav iz sebe, torej malo več poguma in samozvesti — zmogljivost zbora je dokazana.

Četrta v vrsti mešani zbor „Santa Ma. Maggiore“ je verjetno edini zbor, ki je razpolagal z dobrimi ženskimi glasovi. Zbor je intoniral čisto, včasih se je sicer malo razlezel. Najlepše se je predstavil v „Quid retribuam“ in s skladbo nizozemske šole „O Jesu Christe“.

„Laus et perennis gloria“ (druga pesem) velja za „Komorni moški zbor“ iz Celja, če že ne „perennis“, pa vsaj tako dolgo, dokler nam ta zbor še pripravlja nastope na tako zavirljivem nivoju. Čistost intonacije in svežost glasov sta dali pozabiti tek-

movanje in človek je lahko užival res umetniško izpoved. Dirigent E. Kunej nas je seznanil z zborom, ki je v Arezzu v „hujši“ mednarodni areni pokazal kaj zmorejso šolana grla. Del zbora — proti drugi polovici sta tehtala v Tajčevičevi skladbi „Tri junačke pesme iz Makedonije“ svojo moč in dokazala gibčnost in mnogostransko nadarjenost. Prvo mesto mu je bilo takoj zagotovljeno.

Antnenjememu „Kammerchor St. Veit“ — mešanemu zboru so prisodili v njegovi skupini prvo mesto, ker razpolaga z glasovno zmogljivostjo, kot je ni pokazal noben mešan zbor, ponoven dokaz tega je bil večerni koncert. Interpretacija „Quid retribuam“ in „Ecce quomodo“ pa je bila nemogoča, brez pravičnega tempa in takta (saj ni narodna pesem!). Kljub temu se morejo naši pevci še dosti od njega učiti, predvsem kar se tiče tvorbe glasu. Bolj so se odlikovali v večernem koncertu, ki mu je pravzaprav šele prav osvojil prvo mesto. „Ecce quomodo“ pa je pustil marsikatero vprašanje odprto in se je treba vprašati, zakaj so ga zamenjali v zadnjem trenutku.

Kot zadnji je nastopil zbor „Illersberg“, ki je glasovno komaj dosegel prejšnjega nivoja.

Zvečer je sledil razglas zaporedja zborov in podelitev predikatov. Razporedba pri mešanih zborih: Kammerchor St. Veit, Gallus iz Trsta, San. Ma. Maggiore, San Ignazio, Jakob Petelin-Gallus iz Celovca, Obirski mešani zbor, Lojze Bratuž, PP. di Montuza. Zbor San Ignazio so umestili

predaleč spredaj. Pri moških zborih: Komorni moški zbor, iz Celja, A. Illersberg, E. Grion, Lipa iz Ajdovščine in Prosek, Trst. Tu se zdi vse v redu, samo „Lipa“ bi se morala uvrstiti pred „Illersbergom“.

Zaključek je bil koncert zmagovalcev in uprizoritev, kjer je prišlo poslušalstvo do dela na svoj račun. Predvsem so se odrezali „Komorni moški zbor iz Celja“ in z lažjimi narodnimi „Kammerchor“ ter zbor prireditelj „C. A. Seghizzi“, ki je pokazal znanje pod taktirko Slovenca Valentinšiča.

Dobra volja prireditelja je bila vidna, pač pa nikakor ne zadostuje. Če želijo Goričani iz tega letnega tekmovanja narediti res mednarodno (kar smo pogrešali letos že v tem, da napovedovalec ni znal niti izgovarjati slovenskih in nemških naslovov, kaj šele, da bi bila napoved v več jezikih) torej pevski in umetniški dogodek — ne samo nastop ducata zborov — si bo treba staviti določeni cilj. Nejasnosti koncepta žirije in uprizoritelja so dajale in jemale točke marsikateremu zboru. To je trlo tudi žirijo, da je nastal videz, da ni vedela li soditi zgolj po glasbi ali pa naj upošteva tudi druge vidike kot n. pr. turizem itd. Tudi občinstvo bo bolj privleklo, če se bo izdelal načrt za leta naprej, da se posamezna tekma posveti določenim pesemski vrstji, obdobju. Za naše zборе pa velja, če tudi niso med prvimi, da so zraven, kajti tudi mi smo dolžni in bomo prispevali, ko se gradijo osnove za zbiranje in sodelovanje med narodi in ljudmi, tudi na področju glasbene, zborovske kulture.

— smk —

Božična razstava v Galeriji 61

V celovski Galeriji 61 razstavlja pet avstrijskih slikarjev in kiparjev. Gospa Josefina Nitsch si je tokrat nadela nalogo, da predstavi našemu celovskemu občinstvu posebno čistane umetnike. Toplo je treba pozdraviti dejstvo, da so na razstavi v ospredju domači umetniki, kar je treba še posebej pohvaliti.

Razstava, kakor je v uvodnem govoru poudaril gospod arhitekt Nitsch, naj bi pokazala majhen prerez in pogled nazaj. Pri tem pa ni mislil samo na to, kar je Galerija 61 do sedaj razstavljala, marveč predvsem, kar so likovni umetniki letos in še bolj v zadnjih nekaj letih ustvarili.

Giselbert Hoke razstavlja v glavnem slike, ki so nastale kot plod njegovega potovanja po Grčiji. Umetnik, ki je v freskah na celovškem železniškem kolodvoru še kazal vplive Boeckla in povsem od daleč Picassa, se je v teh slikah dekma že osamosvojil. Tudi v tehniški slikanja gre neko novo pot. Tokrat uporablja smolo kot spojilo, kar da slutiti, da se umetnik pripravlja na večje stvaritve. Vendar pa tudi v teh delih, ki jih vidimo na razstavi, ne more skriti težnje po velikopoteznosti, po freskah.

Budolf Kedi, edini kipar na razstavi, se izpoveduje v bronu in kamnu. Kedi uporablja kamen — temnozeleni serpentin, ki mu skuša dati zmerom nove oblike, pri katerih prihaja do učinka močna plastičnost, kot na primer pri „Mački“ in „Glavi“. Medtem pa so pravo nasprotje tega plastičnosti v bronu, kjer oblikuje Rudolf Kedi vegetativne cvetne forme.

Anton Lehmden priznava veselje do podrobnosti in natančne obdelave snovi

oziroma zamisli v svojih grafikah. Radiranke, kot so na primer „Hišna podrtja s cerkvi sv. Stefana“ ali pa „Marija na bregu“ in druge kažejo lepe kvalitete.

Najmlajši med razstavljalci-umetniki je naš koroški rojak VALENTIN OMAN, doma iz Štebna pri Maloščah.

Mladi umetnik se je že kar lepo uveljavil v umetniškem svetu. Že leta 1962, ko je prejel prvo nagrado Akademije umetnosti, je razstavljal na več krajih, tako n. pr. na Dunaju, Beljaku in Innsbrucku. Leta 1963 je razstavljal v celovski Galeriji 61, medtem ko je letos razstavljal že v Spittalu in v Mestni Galeriji v Ljubljani.

Valentin Oman je predstavnik abstraktne smeri. Razstavlja štirinajst gvašev in risb. Posebno kar se risb tiče, kaže neko strastno veselje in nagnjenje do njih. Dela, kot so na primer „Zarjavela risba“, ali „Deklica“, „Na pokopališču“, „Mesto v nedeljo“ ali „Na kolodvoru“ in druga so impresije, ki jih je mladi umetnik abstraktno naslikal. Na enovite temne barvne ploskve nanaša plastično preparirano barvo, kar daje podobam tako svetel izraz. Tem barvnim relie-

fom pridaja z neke vrste šrafitiranjem grafične elemente.

To, kar razstavlja Valentin Oman na sedanjih razstavi v Galeriji 61, je moderno tonsko slikarstvo. Na dokaj splošen, skoraj neoseben način nam predstavlja mladi umetnik svoj slikarski-abstraktni, tonski, strukturalni, poljubno transponirani, nedoločni izrez iz sveta.

Presenečenje na razstavi so dela zlatarja Seppa Schmölderja, ki razstavlja istočasno tudi na neki mednarodni razstavi v Zahodni Nemčiji. Kar razstavlja Sepp Schmölder v Galeriji 61, je nekaj več kot samo rokodelsko znanje. Zato je razumljivo, da so njegova dela povsod močno čislana. Vsaka njegova stvaritev je neko presečenje za sebe. Kamenje, biseri in email so izredno lepo kombinirani z zlatom ali srebrom.

Ta lepa in nadvse zanimiva likovna razstava bo odprta v Galeriji 61 še do 23. decembra. Naše ljudi pa še enkrat opozarjamo, da si ogledajo to razstavo že zaradi domačina Valentina Omana.

Drama „Zadeva je končana“ v radiu Trst A

V četrtek, 17. decembra 1964, je imela slovenska tržaška radijska postaja na sporedu radijsko dramo „Zadeva je končana“ avtorja Franca Jeze, za katero je prejel prvo nagrado na natečaju za izvirna radijska dramska dela v slovenskem jeziku, ki ga je razpisala Italijanska Radiotelevizija.

Glavna nit zgodbe je tale:

Karla Bergmana, enega voditeljev Nacio-

nalne protinacistične stranke, ki se je med vojno skrival, je nekdo izdal in Nemci so ga ustrelili. Bergmanov prijatelj Erich Lange začne po vojni iskati krivca. Odkrije, da ga je izdal sedanji nobranji minister Rendi, bivši Bergmanov sodelavec. Ta častnikarja ustrela in tako se vsa zadeva konča.

Čeprav se dejanje drame odvija v določenem prostoru in času, je njen globlji pomen univerzalen in večni, ker temelji na konfliktu med resnico in lažjo, med svobodo in sužnostjo, med dobrim in zlom. Zgodba je spretno in tehtno zgrajena, zanimiva, zgoščena in napeta, osebe žive in nazorne, dialog prožen in izčiščen.

ARHITEKT HOLZMEISTER V GRABŠTANJU

Prejšnji teden se je mudil v Grabštanju arhitekt prof. Clemens Holzmeister. Pred zbranimi novinarji je govoril o svojem načrtu mrtvašnice na grabštanskem pokopališču.

BOŽIČNA RAZSTAVA V DOMU UMETNIKOV

Božična prodajna razstava Umetniškega društva za Koroško je letos odprta od 10. do 23. decembra, in sicer v celovškem Domu umetnikov. Razstava je odprta dnevno od 14. do 19. ure, v nedeljah pa tudi dopoldne od 9. do 12. ure. Kakor vsa leta razstavlja Umetniško društvo bogat izbor umetniških del. Stvaritve je mogoče kupiti po ugodnih cenah, tako da so dostopna najširšim plastem prebivalstva.

JUGOSLOVANSKI PROFESOR NA DUNAJU

Profesor arhitekture v Sarajevu inž. Esad Kapetanović je imel na dunajski akademiji likovnih umetnikov nekaj predavanj o arhitekturni dediščini Bosne in Hercegovine in o arhitekturi te republike nasploh.

Najdba etruščanskih pisav

Že nekaj let je zavod za etruščino in italiske starozitnosti univerze v Santa Severi pri Rimu — na delu pri izkopavanju ostan- kov etruščanskega mesta Pyrgi in njegovega pomembnega templja.

Pred kratkim so dkrili ostanke dveh velikih templjev iz 16. stoletja pred Kristusom, od katerih je eden okrašen s prav redkim visokim reliefom (= izboklo sliko), ki predstavlja boj gigantov (= velikanov). Malo kasneje so odkrili na istem kraju, na katerem so izkopali ostanke templjev, tri skupaj stisnjene čez in čez s pisavo pokrite zlate ploščice. Dve zlati ploščici sta pisani v etruščanskem jeziku, in sicer predstavlja ena ploščica s šestnajstimi vrstami najdaljši napis sploh, ki je bil kdaj v tem skrivnostnem jeziku napisan.

Tretja zlata ploščica ima enajstvrstni napis v jeziku, ki znanosti ni nepoznan, namreč v punsko-kartažanskem jeziku. Če bodo dokazali, da ima ta napis isto besedilo kot ostali dve zlati ploščici, potem bi bilo lahko na ta način razrešiti uganko etruščanskega jezika. Znanstveniki rimske-

LOGA VES OB VRBSKEM JEZERU (Dvojna slovesnost)

V nedeljo, dne 6. decembra, smo obhajali pri nas ob zelo lepi udeležbi našega ljudstva dvojno cerkveno slavnost. Manilo je osemsto let, odkar je bila posvečena nova cerkev na čast „Kraljici rožnega venca“ (Marija v Trnju). Cerkev je posvetil škof Roman. Istočasno pa je bila tudi blagoslovitev dveh novih zvonov, ki sta bila nabavljena tudi tokrat pri tovarni Graßmayer v Innsbrucku. Stara dva so namreč pobrali v drugi svetovni vojni.

Blagoslovitev je opravil mil. g. kanonik Aleš Zechner ob asistenci domačega in petih sosednjih župnikov. Tudi kratko o nastanku cerkve, ki je bila še do pred približno 100 leti romarska cerkev, so nam povedali gg. pridigarji v obeh jezikih.

Zanimivo je slišati zgodbo o zvonovih. Najstarejši od vseh nekdanjih štirih je „večerni zvon“ (večernjak), vlit leta 1453. Ta zvon kot zgodovinski, celo vojaška uprava v prvi svetovni vojni ga kot zgodovinskega ni vzela za prelitev v kanone, a v drugi vojni pa je moral tudi ta romati. K sreči se je pa vojna prej končala, preden so jih dali v livarno in tako smo ga leta 1945 zopet dobili nazaj in ga potegnili v stolp k edinemu še ostalemu velikemu zvonu. Ta veliki, leta 1687 vlit zvon, je bil darovan in namenjen za Svete Višarje, kamor ga je namenila neka grofica, a si ga vsled velike teže ter slabih potov in mostov niso upali spraviti. Tako je pa darovalka svoj namen, ki ga ni mogla izvršiti, predurila in darovala zvon za že tedaj romarsko cerkev Logo ves, kjer je še danes v ponos cele fare in okolice. V potrdilo za to je napis na tem težkem zvonu, kjer so vilita imena na njem od g. župnika in cerkvenih ključarjev iz Zabnic iz leta 1678.

Slavnost so oklepali cerkveni pevci s primernimi pesmimi. Pri sv. maši pa so sodelovali „Kolpingovi godci“. Ravnotako tudi pri blagoslovitvi, kar je bilo res lepo.

Tudi mladina pri deklamacijah ni izostala. Tako je nastopil korajžno naš Kaki Folte, potem Kargl Kristej, potem Rezicava Malej in Sušnikova Mojca. Ta zadnja je podala kratko zgodovino naših zvonov, kar tu prinašamo.

Bilo je res lepo, za kar se imamo zahvaliti v prvi vrsti našemu delavnemu in požrtvovalnemu g. župniku Francu Repniku, ki se ni ustrašil ne dela ne žrtve. Ne smemo pa pozabiti naših pevcev, ki so izkazali s svojim ubranim petjem čast Bogu, nam pa veselje.

Po končanih obredih smo se vsi v gostilni „Marica“ malo okrepčali. Pevci so nam zapeli še nekaj domačih pesmi.

Vsem, ki so pri tem pripravljalnem delu sodelovali, darovali ali karkoli že pomagali bodi izrečen na tem mestu „Bog plačaj“.

Kratka zgodovina naših zvonov

Draga zvonova!

Bodita z našim starim pozdravom „Bog Vaju sprimi“ prav prisrčno pozdravljena!

Stoletja ubrano so peli zvonovi in v tem dolgem času so mnogo doživeli. Največ bi vedel povedati ti, zvon večerni, saj bival si tu že nad let petsto.

Minevali prehitro veseli so časi, žalostnih pa le ni bilo konca. Največjo bol si pa občutil ti, večernjak, tedaj,

ko je vdrl brezumni Turek v naš kraj.

Ta je domove pustošil, požigal vasi, božje hrame oskrunjal, otroke moril, ter uganjal razne zločinske reči.

A zvon večerni, ti si pa le klical k molitvi in sv. daritvi.

Pobožna dekleta, posebno verna Milklova Zala

je Tvojemu bolestnemu klicu rada prisluškovala

in je potem v turški ječi goreče za rešitev žeberala.

Prišla je doba mirnejša, dobil si, večernjak, brate tri,

med njimi zvon veliki, namenjen le „Višarski kraljici“.

Ta nas ponos že od leta 1687 v družbi večernjaka

še danes kličeš in vabiš po daljši okolici. V prvi svetovni vojni sta ti bila vzeta in namenjena za prelitev v kanone srednja brata dva.

Hitro so logoveški farani toliko skupaj zbrali, da so že leta 1928 dva nova zvonova v zvonik djali.

Druga svetovna vojna, še hujša od prve, je zahtevala takoj še večje žrtve.

Srednja dva zvonova, že v prvi vojni vzeta in nadomeščena,

Pri nas na Koroškem

III. ples slovenskih akademikov

Spet vabijo naši akademiki na plesno prireditev. To družabno srečanje naj služi medsebojni utrjevalni vezi in naj ustvari tisto domače vzdušje, ki ga poznamo že od zadnjih tovrstnih prireditev.

Ob sodelovanju naše dijaške mladine iz višjih razredov pri otvoritveni polonezi in ob sodelovanju Veselih študentov naj bo to

tudi letos ples naših dijakov iz Slovenske gimnazije. Naša šola nima pustne prireditve, kot jih imajo druge srednje šole na Koroškem, zato naj nas ravno ta praznik veselja in razpoloženja poveže med seboj.

Vse prijatelje dijakov in akademikov pričakujemo na 3. plesu slovenskih akademikov v nedeljo, dne 3. januarja 1965.

VABIMO VAS NA ŽE TRADICIONALNI

III. ples slovenskih akademikov

ki bo v nedeljo, dne 3. januarja 1965 v kletni in zrcalni dvorani Glasbenega doma (Konzerthaus) v Celovcu.

Zabavata dve izvrstni godbi: „Veseli študentje in „Konzerthaus-Trio“

Na sporedu: poloneza, plesne igre, kabaretišni vložki in drugo.

Vstopnice in rezervacijo miz pod številko 04222-4358.

Akademski ples bo spet v znanem prijetnem vzdušju.

Pridite, prisrčno vabljeni!

Za pripravljalni odbor:

Karel Smolke

dr. Reginald Vospersnik

sta postala zopet plen te strašne vojne. Celo zgodovinski „zvon večerni“ je moral iz zvonika,

tako je zahtevala vojaška klika.

A le sreča naša je bila,

da se je vojna izgubila

in ti, večernik, si prišel k nam nazaj.

A od tedaj je v zvoniku le veliki zvon sameval

in le žalostne pesmi nam pel,

saj umirali naši najboljši sinovi

ter vladal zločinski sistem.

O, da le ne bi se vrnili taki časi!

Vi, zvonovi štirje, pa nam veselejše pesmi pojte,

Vabite nas k molitvi in sveti daritvi.

Nazadnje pa nam zazvonite za večni pokoj!

Matevž Rainer

LOČE POD JEPO

Loško farno in daleč preko nje je pretresla vest o smrti dr. Ogrisa. Nad 40 let je pastiral v naši fari. Zaslovel je sprčo svojega kremenitega značaja, uvidenosti in pravičnosti in posebno še zaradi jedrnatega pridigovanja širom po naši deželi. Za vse te njegove vrline mu je ljudstvo izkazalo s svojo ogromno udeležbo pri pogrebu, ki je prišlo od blizu in daleč, primerno in dostojno pozornost.

„Ti pa ostani ti,“ je bil njegov zadnji gromki opomin in klic svojim ovčicam pri njegovi zadnji pridigi, kjer je podajal svojo poslednjo voljo, ko se je poslavljaj na prižnici od svojih dragih vernikov...

Prvo adventno nedeljo smo bili zelo presenečeni in smo kar ostrmeli, ko smo zagledali popolnoma nova lična cerkvena vrata. Ko dobi naša farna cerkev še novo „obleko“, potem bo vesel in srečen tudi naš č. gospod župnik in z njim vsi zvesti farani. Vesel pa bo verjetno tudi naš cerkovnik s pomagači vred, ko bodo v kratkem tudi naši trije zvonovi, ki nam iz stolpe sem donijo in nas budijo zjutraj, opoldne in zvečer in ko spremljajo žebrajoče, molčeče ali klepetajoče spremljevalce naših rajnih na zadnji poti na domače pokopališče.

KOMEL

(72-letnica Brdnikovega gospodarja)

Kakor povsod drugod, bi tudi mi imeli radi marsikaj, kar bi bilo vredno, da se ohrani našim poznejšim rodovom. Znano je že vsem Korošcem in tudi izven meje naše dežele, da se lahko pripeljete z avtom k vsaki hiši. Zdaj pa poteka že skoro leto, odkar nam sveti elektrika in olajšuje naše težavno življenje. Vključ izdatni subvenciji smo morali seči še globoko v žep, da smo se mogli tako daleč modernizirati. Seveda ostane življenje pri nas v gorah vkljub

cesti in elektriki še brezprimerno težavnejše nasproti onemu v dolini. A velika pomoč pa sta cesta in elektrika vendarle.

Pa še en vesel dogodek beležimo. Sredi novembra je praznoval naš spoštovani sosed Brdnik 72-letnico svojega življenja in 45-letnico, odkar samostojno gospodari na Brdnikovem domu. Lepo število prijateljev je prišlo čestitat temu trdnemu gospodarju k njegovemu izrednemu prazniku. Brdnikova družina je po svoji gostoljubnosti znana po vsej okolici. Tokrat pa je oče odprl klet na stežaj, mati pa kuhinjo. Razvil se je neprisiljen vesel družaben popoldan in šele pozno v noč so se razšli veseli gostje, želeč gospodarju in celi družini še mnogo sreče in zdravja v bodoče.

Kdor pozna Brdnikovo domačijo ali jo je vsaj enkrat videl, si stavi vprašanje, odkod jemlje družina svoj obstanek. Kaj šele, da imajo tam vsega v izobilju, kar človek potrebuje, da dostojno živi. Svetel dokaz zato je gotovo moderno opremljen hlev, kakršnega nima vsak gospodar niti v dolini.

Prva uganka. Mi pa si jo dovoljujemo rešiti takole: gospodar Martin se je v svojem dolgoletnem gospodarjenju držal srednje poti. Kar je čas prinesel novega, dobrega, je izkoristil in uporabil, kar pa je bilo starega dobrega pa tudi ohranil. Vključ naprednemu času je pri Brdniku jutranja ura še zmeraj zlata ura, in pregovor „Moli in delaj in šparaj, jim je svet.

Zelimo trdnemu in uglednemu gospodarju - očetu tudi s tega mesta še mnogo srečnih gospodarskih let in da bi njegov sin naslednik stopal po stopinjah svojega očeta.

KAZAZE IN METLOVA

(Pogreb in miklavževanje)

Znano je, da rastejo danes po deželi hiše kakor gobe po dežju. In tako mislimo, da tudi mi nismo na zadnjem mestu. Pred 20 leti je bilo tu pri cesti 9 hiš, danes jih naštejemo že 78. Iz srede te naše vasi je Vsemogočni odpoklical na dan Vseh svetih Evo Sperdin v starosti 86 let. Po kratki in hudi boleznini je bila dobro pripravljena na smrt. Bila je članica „Živega rožnega venca“. Dokler so ji moči dopuščale je rada prišla ob nedeljah k sveti maši. Sedaj je bila že več let priklenjena na dom. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen pogreb, saj so se ga udeležili ljudje še iz sosednjih far.

Spremljali smo jo na Metlovo v cerkev, kjer so domači gospod župnik opravili mrtvaško opravilo. Od tam smo spremljali rajno na pokopališče v Kazaze. Pevci so ji zapeli več žalostink. Č. g. župnik Cergoj so se z lepimi besedami poslovili od pokojne ob odprtem grobu.

Naj počiva v miru.

V nedeljo, dne 6. decembra, smo se v lepem številu zbrali v Ilogovi dvorani, kjer nas je obiskal Miklavž. Naši najmlajši so se postavili na odru s kratko igrico in tako pokazali, da imajo talente za to. Naš mešani pevski zbor nam je zapel več narodnih pesmi pod vodstvom pevovodje Florijana Becl. Tako lepo petje je našim ljudem še zmerom pri srcu. Pevci res zaslužijo pohvalo. Iskrena hvala pa tudi g. učitelju in gospodu Cergoj, ki sta največ pripomogla do te prireditve.

Nato je prišel Miklavž s svojimi spremljevalci na oder in obdaril vse, ki so bili pridni. Najbolj so to gotovo zaslužili č. g. Cergoj, ker jih je Miklavž največkrat poklical. Kateri nismo bili obdarovani, se moramo pač poboljšati, da bo drugo leto Miklavž bolj pogledal na nas.

Sedaj pa smo radovedni, kdaj nas boste zopet povabili na kako prireditev.

GLOBASNICA

Naš vaščan, kovač Štefan Gregorič je postal preizkušen vodovodni inštalater, k čemu mu prisrčno čestitamo in želimo obilo uspeha.

DOBRLA VES

(Novice iz dobrloveške občine)

V zadnjem času smo imeli pri nas v dobrloveški občini osem sej. Na teh so naši občinski očetje obravnavali lepo število stvari in tudi marsikaj važnega sklenili.

Proračun za leto 1964 znaša 4,7 milijona šilingov. Davčna stopnja je ostala na isti višini. Ustanovili so šolski odbor, ki naj bi obvestil arhitekta g. dipl. ing. Klimpfingera, naj bi izdelal podrobne načrte za novo ljudsko šolo v Dobri vesi.

Staro uradno hišo so prodali gospodu Florianu Trattnigu za 140.000 šilingov. Najemnina v novem uradnem poslopu je določena s 4,7 šilingov na kvadratni meter. Kurjavo so na podlagi nove ogrevalne naprave, ki je stala 3.700 šilingov — še posebno zaračunali. Za občinski arest v Sinči vesi bodo plačali 1.200 šilingov najemnine. Bivši župan plača za garažo 50 šilingov najemnine. Gospod Kapp prejme za uporabo svojega betonskega mešalca 2.000 šilingov. Stari sinčevski avtomobil za bencin so prodali za 3.500 šilingov.

Občinski možje so vzeli tudi na znanje zgraditev realne gimnazije v Velikovcu. Zemljišče za pokopališče v Sinči vesi bodo še letos plačali. Ustanovili so pokopališki odbor, katerega naloga je, da poveri izdelavo načrta nekemu arhitektu iz Celovca.

Franc Angerer je ponudil kos zemljišča, da bi se tako izognili zidavi kmečkega poslopa.

Gospodu Ureju so dovolili, da sme svoje stanovanje na lastne stroške popraviti in napeljati vanj centralno kurjavo. Cesto, ki pelje v hidrocentralo Kazaze, je prevzela občina. Celotni odsek ceste čez Lovanke so ponudili deželi v posest. Windischeva zemljišča bodo spremenili v mešano gradbeno področje, kakor hitro dobi gospod Windisch dovoljenje po uradni poti za graditev hale.

Površinski načrt za zidanje so sprejeli z ozirom na številne spremenitvene predloge. Enoglasno so ugotovili krajevno potrebo hotela F. & M. Rutar, bifeja prostega kopališča Franc Rutar, gostilne Josef Pucher in penziona Scheiternig.

V otroškem vrtcu bo odslej kuhala gospa Roßmann, namesto gospe Maisai.

Vodovod, kot največji občinski načrt, bodo dalje gradili, tako da bodo dobili krajji do vključno Dobrle vesi še letos vodovod v hišo. Ker pa interesi še niso vsega plačali, je občina najela v ta namen dva milijona šilingov posojila. Podjetje Mörtl dobi za dela pri kopanju 1.812.184 šilingov, medtem ko prejme podjetje Hafner za polaganje vodovodnih cevi 1.055.246 šilingov.

Kraj Pribla ves bodo priključili k občinski vodni napeljavi Dobrle vesi. Stroški znašajo 1,4 milijona šilingov. Od tega bodo plačali iz rezervnega sklada 756.000 šilingov, občina pa plača 140.000 šilingov. Ostanek plačajo interesi, pri čemer znaša osnovna pristojbina 40 šilingov za vodno enoto. Priključitev kraja Pribla ves k vodni napeljavi je že pred dvema letoma priporočil listič „Die Lupe“.

Upamo, da bodo upoštevali tudi dobro mišljene predloge, tako n. pr. izgraditev jezera v Gosehli vesi, posebno še prometne mreže v Dobri vesi. Pospeševanje tujkega prometa je ravno tako pomembno kakor ustanavljanje industrijskih podjetij, kajti oba dejata delojemalcem trajna delovna mesta in prinašata celi občini korist.

Pred kolinami

Za celotno kot tudi za družinsko gospodarstvo je koristno, če nam n. pr. po zakolu prašiča gre čim manj v izgubo. Zato je zelo važno, kako se bomo na same koline pripravili.

Okusnost in trajnost mesnin je odvisna tudi od tega, kako krmimo prašiča in kako ravnamo z njim pred zakolom. Izkušnje veljkih predelovalnic so pokazale, da so mesni izdelki, zlasti n. pr. gnjati, vse bolj okusne, če prašiče nekaj dni pred zakolom hranimo s krmili, ki imajo mnogo ogljikovih hidratov. Meso takih živali vsebuje mnogo krvnega sladkorja, ki ugodno vpliva na zorenje mesa in iz njega izdelanih mesnin. Ameriške tovarne mesnih izdelkov dopajajo krmi celo sladkor. Morda bi kazalo priporočati našim gospodinjstvom, da zadnji teden krmijo prašiče s krompirjem, ki je — kakor je znano — bogat z ogljikovimi hidrati.

Pred zakolom prašiče postimo 12—24 ur. Izkušnje in poskusi so dokazali, da se mesnine, pripravljene iz mesa neposredno pred zakolom nakrmljenih živali, laže in hitreje pokvari. Ugotovili so tudi vzrok tega pojava. V mesu takih živali so namreč našli večje število raznih mikrobov, kakor v mesu nekrmljenih živali. Ta pojav si razlagamo tako, da pri sitih živalih mikrobi hitreje in laže preidejo iz črev v kri kakor pri živalih, ki smo jih pred zakolom postili. Končno naj še omenimo, da je skoraj prazna čreva prašičev, ki smo jih pred zakolom postili, veliko laže temeljito očistiti, kakor polna čreva sitih prašičev.

Mikrobov, pogosto celo takih, ki so tudi človekovemu zdravju škodljivi, je v mesu

Plemenski sejem simentalkega goveda

Čeprav so bili zadnje tri tedne plemenski sejmi v St. Vidu ob Glini in Leobnu na Štajerskem dobro obiskani, je bil zadnji plemenski sejem alpske simentalke živinorejske zveze za Štajersko in Koroško, ki je bil 2. decembra 1964 v St. Vidu ob Glini, odlično obiskan. Prav tako je bilo povpraševanje po plemenskih bikih in kravah izredno.

Izvrstna je bila kvaliteta 190 prignanih živali tega plemenskega goveda.

20 bikov je bilo uvrščenih v razred 4 IIa. Najlepšega bika je prignal Unterweger Peter, po domače Glanzer iz Schöderberga. Takoj za njim pa so se zvrstili biki iz hlevov: Seidl Erwin, p. d. Moser iz Bodendorfa, Bogenberger Alois, p. d. Hölzer iz Hinterburga in Hofer Herta iz Krakaudorfa. Vse blike so prodali po ugodni povprečni ceni.

Izredno lep pogled je bil na 45 krav, ki so jih prodali po prav dobri ceni. Najlepša krava je bila iz hleva Stocker Karl iz Frojacha.

Živahno je bilo tudi povpraševanje po nosnih telicah in še prav posebno po mladih telicah. Dve najlepši telici sta bili iz hleva Michaela Schifferja iz Katschach in najlepša mlada telica je bila iz hleva Wallner Marija, p. d. Moar iz Schwarzenbacha občina St. Lambrecht.

Vse naše sorodnike, prijatelje in znance prosimo, da se v molitvi spominjajo našega očeta

Miloša Svanjak

katerega je ljubi Bog 13. oktobra 1964 v 80. letu njegove starosti poklical v večno domovino.

Njegovo truplo počiva daleč od nas v Kasahstanu za južnim Uralom. Upamo pa, da je njegova duša našla srečno večno življenje.

V veliki žalosti:

Marica Hutter, roj. Svanjak, v imenu otrok.

ZAHVALA

V torek, 1. decembra 1964, smo spremili na zadnji zemeljski poti ženo in mater

Marijo Klanšek

katero je Bog nepričakovano poklical k sebi. Vsem, ki so rajnici izkazali zadnjo čast z daritvijo in molitvijo, se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala velja preč. gg. duhovnikom in pevcom.

Encelna ves, 9. XII. 1964.

Janez Klanšek in otroci.

še več, če zakoljemo nespočite živali. S poskusi so dokazali, da se že zaradi tega, če prašič pred zakolom preteče 100 m poveča število mikrobov v njegovi krvi in v mesu. Nespočite živali tudi ne izkrvavijo dovolj. Spričo tega je razumljivo, da se mesnine iz mesa nespočitih prašičev začnejo hitreje kvariti in da prav take mesnine največkrat povzročijo bolj ali manj resne prebavne motnje in celo huda zastrupljenja.

Prihodnjič vas bomo opozorili, kako važno je pred zakolom izbrati primerno vreme in dobrega mesarja.

JUBILEJ JEDILNIKA

Kuharski poznavalci pravijo, da je letošnje jesen minilo 475 let, kar je dobila Evropa prvi jedilni list, vsaj v grobem podobni sedanjim. „Duhovno očetovstvo“ pripisujejo braunschweiskemu vojvodi Heinrichu, ki je leta 1489 na sestanku odposlancev nemških dežel v Regensburgu naročil glavnemu kuharju, naj mu napiše vsa pripravljena jedila, da bo svoj tek prilagodio izbiri.

STENSKI KOLEDAR,

ki je priložen današnji številki, vam poklanja Družba sv. Mohorja, ki vam želi blagoslovljen Božič 1964 in se vam priporoča.

● Strokovnjaki nekega ameriškega fizikalnega laboratorija so izdelali naočnike, s katerimi lahko človek vidi v temi tako dobro kot mačka ali skovir. Nov optični pripomoček nekajkrat ojači svetlobne žarke, ki so tako šibki, da jih ne more zaznati človeško oko.

Cena in kvaliteta sta dali sledečo podobo:			
Biki:			
II.-razredni	prodani	neprodani	popreč. cena
IIa	4	—	20.000.— šil.
IIb	5	—	16.360.— šil.
IIIa	11	—	11.191.— šil.
	20	—	14.245.— šil.
Krave:			
II	29	—	12.533.— šil.
IIIa	15	1	11.607.— šil.
	43	1	12.231.— šil.
Nosne telice:			
			18.133.— šil.
IIb	53	1	13.387.— šil.
IIIa	53	5	10.009.— šil.
	109	6	11.875.— šil.

FINANČNA DIREKCIJA ZA KOROŠKO

Vpis davka prostih zneskov

V interesu nemotenega poslovanja pri uradih za uslužbenški davek in da bi se izognili nepotrebnemu čakanju pri vnosu davka prostih zneskov v davčne karte za koledarsko leto 1965 zaradi zvišanja reklamnih stroškov, posebnih izdatkov ali ne navadnih obremenitev, naprošamo delodajalce, da upoštevajo sledeče:

Za predložitev prošnje so predvideni določeni uradni obrazci, ki se dobijo zastoj pri vseh splošnih finančnih uradih. Prošnjam je treba priložiti davčne karte 1965-66-67 in zahtevane priloge. Izdatki, ki jih na običajen način ne more davkoplačevalec dokazati, je treba primerno obrazložiti. Prošnje so kolka proste. Potrdilo o plačilu (plačilni list) in druge priloge so tudi kolka proste, če so v obliki poročila naslovljene na finančni urad.

Prošnje je treba poslati po pošti ali osebno oddati pri pristojnem finančnem uradu. Ako bi se delojemalec rad osebno zglasil, lahko to stori na davčnih mestih finančnih uradov Koroške in sicer vsak delovnik od 8. do 12. ure, razen sobote.

Izrecno pa je treba poudariti, da morajo biti prošnje pri vnosu davka prostih zneskov in ki zadevajo koledarsko leto 1964, oddane brezpogojno še v teku tega leta pisмено ali ustno pri pristojnih finančnih uradih.

Poleg tega prosimo, da se prošilci v zadevi letne izravnave 1963 zglasijo šele marca 1965.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

RADIO CELOVEC

PONEDELJEK, 21. 12.: 14,15—14,55 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Za našo vas. — 10 minut za športnike. — TOREK, 22. 12.: 14,15—14,55 Poročila, objave. — Saša Martelanc: Pismo Božičku. Dramatizirana božična zgodba. — SREDA, 23. 12.: 14,15—14,55 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — CETRTEK, 24. 12.: 14,15—14,55 Poročila, objave. — Dr. Metod Turnšek: Sveti večer... — PETEK, 25. 12.: 07,30—08,00 Duhovni nagovor. — Božične pesmi. — SOBOTA, 26. 12.: 07,30—08,00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 27. 12.: 07,30—08,00 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

LJUBLJANA (327,1 m)

NEDELJA, 20. decembra: 8.00 Mladinska radijska igra. Aleksander Popovič: Kot krugljček cingljaje. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 17.05 Operni koncert. — PONEDELJEK, 21. decembra: 8.55 Za mlade radovedneže. — Mirko bo ribič. 10.35 F. S. Finžgar: Polom. 12.05 Radijska kmečka univerza. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zborovske skladbe Vinka Vodopivca in Petra Jeroba. 17.05 Iz opernega sveta. — TOREK, 22. decembra: 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo. Gibajoča se in mirujoča telesa. 9.25 Drobni odlomki iz oper. 12.05 Kmetijski nasveti: Sadimo medovite rastline. 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo. O slovenski književnosti po zadnji vojni. 14.35 Pet minut za novo pesmico. Janez Kuhar: Ciciban je brigadir. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 20.00 Majhen recital pianista Marijana Lipovška. — SREDA, 23. decembra: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. — M. Zoschenko: Zgleden otrok. 12.05 Kmetijski nasveti. — 12.15 Beneški fantje in ansambel orgle Miška Hočevarja. 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. Gibajoča se in mirujoča telesa. 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci doma in po svetu. 15.30 Slovenske narodne in priredbi Franceta Marolta. 17.05 Slovenski reproductivni umetniki v preteklosti in danes. 4. oddaja: teronist Anton Dermota. — CETRTEK, 24. decembra: 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo. O slovenski književnosti po zadnji vojni. 12.05 Radijska kmečka univerza. Osnove gnojenja v sadjarstvu. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 18.45 Jezikovni pogovori. 20.00 Cetrtek večer domačih pesmi in napevov. — PETEK, 25. decembra: 9.35 Pet minut za novo pesmico. Janez Kuhar: Ciciban je brigadir. 12.05 Kmetijski nasveti. 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. Veliki in mali Filip. 20.40 Vloga zborov v evropski glasbi. — SOBOTA, 26. decembra: 8.05 Pojeta mariborski ženski kvintet in moški vokalni kvartet iz Ljubljane. 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo. Veliki in mali Filip. 9.25 Mladi glasbeniki glasbene šole Rakovnik. Vič. 14.05 Odlomki iz slovenskih in hrvaških oper. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Nastopata amaterska zbor Jakob Gallus iz Kočevja in Lira iz Kamnika. 20.00 „Modrostni zob“ (mladinska oddaja). 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nikar v novo leto
brez DRUŽINSKE PRATIKE 1965!
Naročite jo na naslov:
DRUŽBA SVETEGA MOHORJA
Viktringer Ring 26
Celovec - Klagenfurt

Kot božično darilo

Zimski plašči
Anoraki
Smučarske hlače

v veliki izbiri v specialni trgovini plaščev

V. TARMANN

Klagenfurt — Celovec, Völkermarkter Str. 16
Telefon 52-76

Vse za šport -
od kolesa do
televizije -
na zalogi

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA
Bratje RUTAR & Co.
Dobrla ves-Eberndorf tel. 04236-281

GLEDALISČE V CELOVCU

PETEK, 18. decembra, ob 19.30: Verkündigung (Oznanjenje); 7. predstava za F-abonma in GWG-petek; 5. predstava za GWK-petek. — SOBOTA, 19. decembra, ob 19.30: Die Landstreicher (Potepuhi). — NEDELJA, 20. decembra, ob 15. uri: Rumpelstilchen; premiera otroške igre. Cene od 4.— do 20.— šilingov. — TOREK, 22. decembra, ob 19. uri: Verkündigung (Oznanjenje); mladinski abonma A2. — SREDA, 23. decembra, ob 15. uri: Rumpelstilchen — CETRTEK, 24. decembra — na sveži večer je gledališče zaprto.

Za vse predstave velja prosta prodaja vstopnic in abonma.

Filmska ocena

Miklavčevo. — Nedelja, 20. decembra: Soldatensender Calais (IVa). — Film iz druge svetovne vojne po načinu ilustriranih revij, ki skušajo posplošiti in povečati resnično situacijo. — Sveti dan, 25. decembra: Wenn die Musik spielt am Wörther See (III). — Film s popevkami. Samo za malozahtevne kino-obiskovalce. — Stefanovo, 26. decembra: Ist Geraldine ein Engel? (IV). — Komedija brez humorja. — Nedelja, 27. decembra: Der Fischer von Heiligensee. (II). — Povprečen zabavni film v slogu domovinskih filmov. — Novo leto, 1. januarja 1965: Ohne Krimi geht die Mimi nie ins Bett. (VI) Komedija na nekem otoku z neslano vsebino in s popevkami, pa skoraj brez humorja.

Dobrla ves. — Sobota 19. in nedelja, 20. decembra: Strasse der Verheissung. (IVb). — Ljubzenski film. Umazano okolje in moralno dvomljiva tendenca povzročata resen premislek. — Sreda, 23. decembra: Den Colt im Nacken (III). — Film iz divjega zapada. — Sveti dan, 25. decembra: Ist Geraldine ein Engel? (IV). — Komedija brez humorja. — Sobota, 26. decembra (Stefanovo): Bis zum Ende aller Tage (IV). — Plitva romanca s podpovprečno vsebino. — Nedelja, 27. decembra: Der Wilderer vom Oberland. — Domovinski film. — Sreda, 30. decembra: Die Gräfin mit der Peitsche (III). Za prijatelje humorističnih kriminalnih ugank. — Cetrtek, 31. decembra in petek, 1. januarja 1965: Robert und Bertram (IIa) Prisiljeno, vesela pustolovščina dveh mož, ki potujeta za neko čevljarsko tvrdko. Zabava za malozahtevne.

Bistrica v Rožu. — Sobota, 19. decembra: Die Katze mit dem roten Haar. Barvni film. — Nedelja, 20. decembra: Das Geheimnis des goldenen Buddha (IV). — Hudobna spletko pri izkopu nekega zrušenega templja na Ceylonu. Pustolovščina, ki učinkuje bolj neverjetno kot pa zlobno. — Sreda, 23. decembra: Hölle auf Guam (III). — Doživljaji nekega ameriškega vojaka v drugi svetovni vojni. — Sobota, 26. decembra: Nachts ging das Telefon (III). Nemška zamenjalna zgodba med podjetnikom in njegovim nastavljenecem. Brez humorja in primitivna veseloigra. — Nedelja, 27. decembra: Das Geheimnis der schwarzen Witwe (IV). — Kriminalni film z vrsto umorov, ki jih Scotland Yard prepozno razjasni. — Sreda, 30. decembra: Die Vögel (IV). — Film, ki vzbuja grozo in strah. — Cetrtek, 31. decembra: Die Fischerin vom Bodensee (IVa). — Vesel in sentimentalni domovinski film. — Petek, 1. januarja 1965: Frauenarzt Dr. Sibelius (IVb). — Zakon nekega zdravnika za ženske bolezni se vzdrži kljub težkim preizkušnjam. V dejanju konstruiran in moralno nejasen.

Železna Kapla. — Torek, 22. in 23. decembra: Der Tod tanzt keinen Dixieland (IV). — Kriminalni film. Akcija dveh tajnih policajev proti krvoločnim prodajalcem opojnih strupov, je končno dosegla uspeh. Za odrasle. — Petek, 25. decembra: „Übermut im Salzkammergut“. (III). — V neki vasi se uveljavi mladina in Jazz-muzika proti predsodkom starejše generacije. Za odrasle in zrelejšo mladino. — Sobota, 26. in nedelja, 27. decembra: Hochzeitsnacht im Paradies (IVa). — Ljubosumna kolegica skuša brezuspešno preprečiti sklep zakona nekega slavnega pevcu. Za odrasle s premislekom. — Torek, 29. in sreda, 30. decembra: Die Plünderer (IV). — Divji zapadni film. Za odrasle. — Cetrtek, 31. decembra: Das Dschungelbuch. — Po znani pripovedki Rudyarda. — Priporočljiv za mladino.

Žrebanje

Dne 1. decembra 1964 je bilo v navzočnosti javnega notarja v prostorih ravnateljstva žrebanje, pri katerem so bile izvlečene številke:

2 7 2 6

Vsa veljavna naša zavarovanja, ki imajo gor-nje številke kot zadnje v številki potrdila o zavarovanju in so že najmanj 3 mesece v veljavi, so takoj izplačljiva brez odbitka. Neizžrebana zavarovanja ostanejo še nadalje v veljavi.

Naslednje žrebanje bo 1. junija 1965.

Jupiter, V. V. a. G.

Ravnateljstvo za Kor. in Vzh. Tir.
Klagenfurt-Celovec, St.-Veiter-Str. 1/I.

Moj prijatelj

Starši tožijo nad svojim doraslim fantom: „Nič se ne meni več za nas; vedno je na vasi s fanti...“

Zares, v mladem fantu nastopi doba, ko mu družba sovrstnikov več pomeni kot starši, bratje in sestre. Ves se naveže na tovarniša. Polasčajo se ga misli, da domači živijo preveč preprosto in zaostalo življenje in da ne morejo razumeti misli in teženj, ki se vzbujajo v njem. Loči se duhovno od njih in si poišče prijatelja, ki mu je podoben po mišljenju in hotenju in ki ga bo zato razumel; njemu se bo pustil z besedo in z vzgledom usmerjati. On mu je prijatelj, kateremu se ves zaupa, in mu pomeni ideal fanta — vsaj po njegovem gledanju —, ideal, ki bo v njem vzbujal spoštovanje, bodisi z zunanjostjo ali s telesno močjo, bodisi z dušno dozorelostjo, pogumom in odločnostjo. V njem želi imeti to, kar njegovi osebnosti manjka.

Toda o pravem in resničnem prijateljstvu moremo govoriti šele takrat, če se je fant po daljšem opazovanju prepričal o prijateljevi resnični močnatosti in zvestobi. Pogosto se tedaj skuje prijateljstvo, ki more trajati tudi do smrti. Trdno in zvesto prijateljstvo se zveni skoraj vedno samo v mladosti. Treba ga je pa znati ohranjati s spoštljivostjo, dobroto in prizanesljivostjo. Posvečati mu mora pozornost, imeti razumevanje za njegove zadeve; toda nikdar mu biti vsiljiv!

Pogostejše pa veže fante na vasi zgolj tovarišija. Fantje, navadno istih let in istega okolja, se skoraj redno shajajo na vasi; povedo si najvažnejše novice, večkrat zabeležene s šalami. Malo zapoje, naredijo kakšen skupen načrt, gredo k temu ali onemu fantu v vas, ponagajajo njegovi sestri. Tako se ustvari zaključena tovarišija, ki povezuje fante v vaško fantovsko skupnost, v kateri navadno vlada sorodna miselnost.

Ta ali oni tovariš postane v tej skupnosti vidnejši, vplivnejši ali celo vodilen. Navadno se niti ugotoviti ne da, kaj mu je pripomoglo do tega vplivnega položaja v fantovski družbi. Verjetno je skrivnost tega pojava v njegovi močnejši osebnosti in aktivnosti. Prav gotovo pa ne bo vodilen tisti, ki stremi za tem.

Če hoče kdo v tej fantovski družbi kaj posebnega doseči, mora prej dobro premisliti, kdaj in kako bo začel. Tudi se bo z nekaterimi vplivnejšimi na tistem o nameravanih podjetjih prej pomenil in z njimi naredil natančen načrt. Na ta način bo apostolski fant dobil druge fante za dobro organizacijo, za pevski zbor, za predavanje, za zabavni večer, pa tudi za skupne duhovne vaje.

Tovarišija je veliko sredstvo za pridobivanje; biti pa more dobra ali slaba, kakršni fantje imajo pač premoč v njej.

Potrpežljivost težave olajša,
nadloge preloži, grenkosti poslajša.

ZA MLADINO IN PROSVETO

Bogastvo jezikov

„Več znaš, več veljaš“ ali še boljše pove pregovor: „Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš!“ Ko postaja svet majhen in dostopen z majhnimi stroški vsakemu povprečnemu človeku, postaja pomen znanja tujih jezikov vedno večji. V poletnih mesecih doživljamo pravo „preseljevanje narodov“ in to bo v bližnji bodočnosti zajelo še večji obseg. Zlasti na Vzhod se bodo verjetno že v nekaj letih vrata na stečaj odprla in množice turistov z Zapada bodo preplavile vzhodne dežele.

Ogromno učnih priročnikov za znanje najpotrebnejših izrazov so v minulih letih prodali v Italiji, Franciji in Španiji; saj se je glavni dotok turistov stekal v te dežele. Že nekaj let pa je veliko povpraševanje tudi po slovenskih, hrvaških učnih pripomočkih; vse drugače se pač počuti potnik v deželi, če vsaj nekoliko razume tamošnjo govorico.

Mnogo je treba truda, da se priučimo tujega jezika. Le redki so, ki tuje jezike obvladajo popolno. Vedno več je teh, ki si prav z znanjem jezikov služijo svoj vsakdanji kruh. Ljudje še vedno občudujejo tiste, ki govorijo pet ali tudi deset jezikov.

Na Koroškem že od nekdaj mnogi obvla-

dajo dva jezika: svojo materinščino in drug deželni jezik. Zlasti Slovenci, ki kot narodna manjšina dobivajo pouk nemščine že v šolah in so po svoji nadarjenosti za jezike posebno obdarovani, govorijo oba deželna jezika. Velika je dobrota v tem, da jim je prihranjeno težko učenje, da brez posebnega truda obvladajo jezika, ki sta v Srednji Evropi nadvse pomembna. Nemški jezik in nemška kultura sta skozi stoletja oblikovala Evropo, pa tudi slovanski jeziki, ki so si med seboj močno sorodni, že desetletja soustvarjajo novo Evropo. Pričakovati je tudi, da bodo v bližnji bodočnosti slovanski jeziki vsaj enako vredni in enako potrebni v mednarodnem sožitju. Že danes so skoro vsi mednarodni dogovori pisani tudi v ruščini.

Pa se še vedno najdejo na južnem Koroškem ljudje, ki se vprašujejo, čemu jim bo slovenščina, češ saj je vse nemško. Taki pač ne vidijo daleč. Kakor da bi bili ograjeni z visokim plotom; mislijo, da onstran ni več enakovrednih bitij.

Čemu jim bo slovenščina? Za to, da bodo za en jezik bogatejši od drugorodcev; pa tudi za to, ker bo čas vedno bolj potreboval ljudi, ki znajo kak slovanski jezik!

Otroški
kotiček

Kozji pastir

SRUTEJ SEM JAZ,
MORAM KOZIKE PAST!
JE ZIMA, JE MRAZ,
NIMAM ČEVLJEV ZA GAZ.

Strah

Mama in Minka sta ostali po večerji v sobi. Mama je likala. Minka pa je šivala punčki oblekico. Ko je mami zmanjkalo vode, je dejala Minki, naj gre v kuhinjo po steklenico vode, ki je tam na mizi. Minka odide, pa se kmalu vrne brez steklenice. V lice je blela in plašno gleda.

„Kaj ti je?“ se začudi mama.
„V kuhinji je strah!“ odgovori Minka.
„Ves je bel. Po štedilniku pleše in maha z rokami!“

Mama se nasmeje, vzame luč in de: „Pojdiva pogledat!“ In sta šli ter videli:

Strah v kuhinji je bila brisača, ki se je sušila nad štedilnikom. Ko so se odprla vrata, se je zazibala.

Polžek in otroci

„Polžek, polžek, kam pa, kam danes nosiš hišo sam? Na gostijo — pa z rogmi! Ej, si smešen, polžek, ti! Nebogljenček si, da veš, vse poslišiš, koder greš! Na rogeh imaš oči, pa ne vidiš tri pedi, tri pedi naprej, nazaj, da bi šel lahko na raj.“

„Meni se mudi, mudi, stran, otroci, stran s poti! Na gostijo sred poljan vabi polže star goban. Jedli, pili, se mastili bomo tam in prenočili; a če več ne bo Gobana, vrnem jutri se zarana in pobodem vse z rogmi — tekla bo v potokih kri!“

»Za slovo, prijatelji, vam rečem besedo iz srca: Verjumo! Ker le v veri je moč in zmaga in odrešenje!«

(Pisatelj Ivan Cankar)

Iz filmskega sveta

GRETA GARBO ŽIVI V SPOMINIH

Nekdanja filmska zvezda Greta Garbo, ki je doživljala čudovit razvoj filmske umetnosti, je še vedno pri čvrstem zdravju in spremlja filmsko življenje z živim zanimanjem. Svoje življenje si je znala lepo urediti in živi prav udobno privatno življenje iz dohodkov dobro naloženega premoženja, ki si ga je „prislužila“ v svoji filmski kari-

rieri. Njeni častilci jo še vedno vzpodbujajo, da bi še kdaj stopila pred filmsko kamero, kar pa ona odločno odklanja češ, pravi trenutek je treba stopiti iz življenja in iti v ozadje. Sicer bi pa želela igrati le še tisto vlogo, po kateri je postala slavna in v katero se je najbolj vživela; to je bila vloga Ane Karenine v romanu Leva Tolstoj. Toda za to vlogo je pa že prestara, saj bo prihodnje leto dopolnila svoje 60. leto.

Iz sveta mladine:

LATINŠČINA KVARI OČI

V francoskem mestu Dijon je ugotovil ravnatelj tamošnje gimnazije, da študentje višjih razredov, v katerih poučujejo tudi latinščino, močno bolehalo na oči. Ko se je za pojav zanimal, je dognal, da je to posledica učenja latinščine. Ko namreč pri nalogah študentje prevajajo iz latinščine, uporabljajo pri tem na skrivaj francoske prevode in s tem si kvarijo oči. Zato je opozoril svoje študente: „Delajte rajši napake v nalogah, kot da bi si kvarili oči!“

HOROSKOP IN SOLA

V ameriški televiziji so pred časom pri našli tudi horoskopske oddaje za študente, v katerih so napovedovali, kakšen bo prihodnji dan: srečen ali nesrečen za študente. Toda šolske oblasti so hudo protestirale in oddaje so morali ukiniti. V šoli je ob dnevih, katere je horoskop označil za neugodne, manjkalo vedno več študentov...

Le tisti resnično ljubi Kristusa, kdor ljubi tudi njegovo Cerkev.

KRIMINALNI ROMAN

Prevedel:

AVGUST PETRIŠIČ

14. NADALJEVANJE

Preobrnil je telo na drugo stran in, dasi sem bil vajen takšnih prizorov, so me spale poteze Italijana navdahnile z grozo; tako zelo zgovorno so spricevale smrt, ki je morala biti hujša ko našilna. Odstranil sem haljo in iskal na telesu kakke znake, ki jih pa nisem mogel najti. Nayland Smith je šel skozi sobo in s pomočjo detektiva stanesla Kitajca Kweeja v delovno sobo v polno svetlobo. Kitajčevu nagubano lice je bilo videti še bolj grozno kakor ono drugo in njegove modre ustnice so bile razprte ter tako odkrivala spodnje in zgornje zobe. Nikakih znakov nasilja ni bilo videti, pač pa so bili njegovi udi, podobno kakor Strozovi, zaradi smrtne boja zviti v neprirodni položaj.

Vetrič je postal lažji in ostrí vzduh vlažnega grmičevja in omočavih plazilk je neprestano vel skozi okno. Nadzornik Weymouth si je ponovno skrbno prižgal cigaro.

„Strinjaj se z vami do tod, Mr. Smith,“ je povzel. „Strozja, ki je vedel za odhod sira Lionela, se je bil tu notri zaklenil, da oropa skrinjo, kajti Croxted, ki je prišel noter skozi okno, je našel ključ znotraj v vratih. Strozja ni vedel, da se je Kitajec skrčil v shrambo...“

SAX ROHMER

SKRIVNOST

de. Fu-Mančuja

„In Kwee si ni upal pokazati se, ker je tudi on bil tam zaradi kakega lastnega tajnega nagiba,“ ga je presekala Smith.
„Ko je odstranil pokrov, je nekaj — nekd...“

„Postavimo, da je bila mumija?“

Weymouth se je neugodno zasmel. „No, sir, nekaj, kar je zgledilo iz zaklenjene sobe, ne da bi odprlo vrata ali okno, je umorilo Strozja.“

„In nekaj, kar je po umoru Strozze še umorilo Kitajca, očitno, ne da bi se trudilo, da bi odklenilo vrata, za katerimi je bil on skrit,“ je nadaljeval Smith. „Zakaj tokrat je videti, da je doktor Fu-Manču uporabil zaveznika, ki si ga niti njegova velika volja ni mogla popolnoma podvreči. Katero nevidno silo — kakšno strašno morilno sredstvo — je zaprl v tisti sarkofag?“

„Misliš, da je to delo Fu-Mančuja?“ sem rekel. „Če imaš prav, potem je njegova moč zares nadčloveška.“

Nekaj v mojem glasu, mislim, je Smitha napotilo, da me je čudno premeril. „Ali dvomiš? Navzočnost skritega Kitajca to dokazuje. Kwee, o tem sem prepričan, je bil član morilske družbe, dasi je verjetno šele nedavno vstopil v to tajinstveno službo.“

Ni oborožen, sicer bi si lahko mislil, da je bila njegova naloga, umoriti sira Lionela, ko bi bil tu na delu, ne da bi sumil, da je v bližini skrit sovražnik. S tem, da je Strozja odprl raket, je ves načrt gladko pokvaril.

„Tako, da je imel za posledico smrt...“

„Enega izmed Fu-Mančujevih služabnikov. Da. Za to pa ne najdem pojasnila.“

„Mar misliš, Smith, da je bila v tem načrtu raket uporabljena?“

Z očitno začudenostjo me je pogledal.

„Ali meni, da je bilo golo naključje, da so pripeljali raket sem ob času, ko je doktorjev podvrženec Kwee bil tu skrit?“

Pokimal sem; Smith se je sklonil čez raket in z zanimanjem motril kričeče slikarje, s katerimi je bila znotraj in zunaj okrašena. Ker je ležala na boku, jo je pograbil za robove in jo prevrnil na dno.

„Toda težka je,“ je zamrmral, „vendar jo je moral Strozja prevrniti, ko je padel. On je gotovo ne bi bil prevrnil na bok zato, da bi odstranil pokrov. Oho!“

Sklonil se je še niže ter prijel za košček motvoza in iz skrinje potegnil gumijast zamašek.

„Ta zamašek je tičal v luknji ob dnu rakve,“ je dejal. „Puh, kako zoprno diši.“

Vzel sem mu zamašek iz rok, da bi ga pregledal, ko je zunaj v veži zazvenel močan glas. Vrata so se sunkoma odprla in velik možakar, ki je bil vzlic toplemu vremenu oblečen v suknjo, s kožuhom obrobjeno, je prihrumel v sobo.

„Sir Lionel!“ je zavpil Smith vneto. „Po-

svanil sem vas bill! In vedite, le za las ste ušli smrti!“

Sir Lionel Barton je pogledal mrtveca, potem pa po vrsti Smitha, mene in nazadnje nadzornika Weymoutha. Spustil se je v enega izmed redkih praznih stolov.

„Mr. Smith,“ je začel vznemirjeno, „kaj naj to pomeni? Povejte mi brzi!“

V kratkih besedah mu je Smith opisal nočne dogodke — vsaj toliko, kolikor je o njih vedel. Sir Lionel Barton je poslušal, ne da bi se ganil — kar je bilo zelo nenavadno za moža tako silne živčne delavnosti.

„Prišel je zaradi draguljev,“ je izgovoril počasi, ko je Smith končal; in njegove oči so se obrnile k telesu mrtvega Italijana. „Nisem storil prav, da sem ga izpostavil taki skušnjavi. Bog ve, kaj je počel Kwee v skrivnišči. Morda je prišel, da bi me umoril, kakor domnevate, Mr. Smith, dasi to težko verjamem. Vendar — ne mislim, da bi to bilo dejanje vašega kitajskega doktorja.“ Uprl je svoj pogled v raket.

Smith je ves presenečen strmel vanj. „Kaj menite, sir Lionel?“

Sloveči potnik je še vedno zrl na sarkofag z nečim v pogledu, kar bi mogla biti bojazen. „Dobil sem brzojavko od profesorja Rembolda,“ je nadaljeval. „Imeli ste prav z vašo domnevo, da razen Strozze nihče ni vedel za mojo odsotnost. Naglo sem se oblekel in dobil profesorja pri potniškem uradu. Ta je vedel, da nameravam drugi teden čitati predavanje o — spet je pogledal na raket — „grobnici Mekare; in vedel je tudi, da so raket pripeljali nedotaknjeno v Anglijo. Prosil me je, naj je ne od-

BRUNNERS PREISE

WARENHAUS

KLAGENFURT

ein Weihnachtsgeschenk für Sie!

FÜR IHR HEIM:

Steppdecken, Clothin-Clothin, verschiedene Farben ... 119.—
Steppdecken, Brokat, original Weber (Vliesfüllung) ... 178.—

Daunensteppdecken (Halbdaune) ... 889.—
Flanelldecken, bunt kariert ... 69.—
Cupramadecken, kariert und geblumt ... 98.30
Cupramadecken in Jacquard, 140×190 cm ... 141.—

Wirtschaftshandtücher, Frottee ... 8.90
Frotteehandtuch, reine Baumwolle, 40×90 cm ... 13.50
Frotteehandtuch, reine Baumwolle, 50×100 cm ... 19.50
Flanellhandtuch, reine Baumwolle, 126×210 cm ... 36.—
Flanellhandtuch, 126×220 cm, verschiedene Farben und einfarbig mit Bordüre ... 46.—
Flanellhandtuch, bunt gestreift und kariert ... 49.—
Tischgedecke, Fleuresse, in großer Auswahl ... 175.—
Tischgedecke, Halbleinen, sehr schöne Dessins ... 59.—
Bouclé-Teppiche, 170×240 cm ... 889.—
Bouclé-Teppiche, 200×300 cm ... 980.—
Bouclé-Bettumrandungen ... 783.—
Jutebouclé-Teppiche, 170×240 cm ... 340.—
Jutebouclé-Teppiche, 200×300 cm ... 495.—
Jutebouclé-Bettumrandungen ... 410.—
Velours-Teppiche, 180×260 cm ... 790.—
Velours-Teppiche, 200×300 cm ... 956.—
Velours-Bettumrandungen ... 750.—
Trevira-Vorhänge, 150 cm breit, in vielen Dessins ... 33.80
Trevira-Vorhänge, 300 cm breit ... 59.—
Netzvorhänge, 150 cm breit ... 15.80
Vorhänge, bunt bedruckt, viele Dessins, 80 cm breit ... 15.—
Vorhänge, bunt bedruckt, elegante Dessins, 120 cm breit ... 19.50

ÜBER MITTAG UND SAMSTAG
NACHMITTAGS GEÖFFNET

HERRENKONFEKTION

Schnürsamthosen, Strapazqualität, grau ... 148.—
Rayon-Hosen, braun und grau melé ... 189.—
Terylene-Hosen, bester Schnitt, grau, anthrazit, oliv ... 295.—
Hamburger-Hosen mit Modetaschen, Schnürsamt ... 198.—
Hamburger-Terylene-Hosen, auch hochgestellt ... 295.—
Lastex-Skihosen, in vielen Farben ... ab 298.—
Perlon-Anorak, ganz gesteppt, neue schöne Farben ... 298.—

Herren-Skillederhandschuhe, gefüttert ... 49.—
Damen-Nappalederhandschuhe, mit Wollfutter ... 59.—

Sakko in fescen, sportlichen Dessins, Rückenschlitz ... 385.—
Anzug, dunkel, kariert oder gestreift, elegante Ausführung ... 720.—
Anzug — Kammgarn, erstklassiger Schnitt, solide Verarbeitung ... 980.—
Burschenmantel, reine Wolle, Zibeline, kariert, mit Dragoner ... 398.—
Modemantel, dunkel kariert, flotter Schnitt, mit Dragoner ... 570.—
Après-Ski-Mantel, Neuheit auf Moltopren, Seidensteppfutter und Sportsteppnähte ... 590.—
Morgenröcke, Double-Flanell, schöne Ausführung ... 267.—

STRICKWAREN FÜR HERREN

Rollkragenpullover, Baumwolle, weinrot, grün, schwarz ... 59.—
Rollkragenpullover, reine Wolle, in mod. Melé-Farben ... 170.—
Strickhemd, Baumwolle mit Perlon, einfarbig und kariert ... 90.—
Shetlandpullover, V-Ausschnitt, schöne Qualität ... 133.—
Shetlandpullover, hochgeschlossen, Ia Qualität ... 188.—
Westen, reine Wolle, in verschiedenen Ausführungen ab ... 168.—
Ski-pullover, Norwegerdessins, schönes Material ... 185.—

RIESENAUSWAHL IN PUPPEN UND SPIELWAREN ZU SCHLAGERPREISEN!

Transistorradio (2 Transistoren) ... 118.—
Transistorradio (6 Transistoren) ... 320.—
Transistorradio (8 Transistoren) ... 390.—
Küchen- und Babywaage, bis 10 kg ... 98.—
Personenwaage, 5 Jahre Garantie ... 155.—
Heizmatten ohne Schalter, einfarbig, 70×140 ... 84.—
Heizmatten mit Schalter, einfarbig, 70×140 ... 99.—
Heizmatten in Brokat und Chintz, geblumt, 80×150 ... 147.—

HERRENWÄSCHE

Kräuselsockets, modisch gemustert ... 8.50
Stutzen, Baumwolle, braun, grau ... 14.50
Skisocken, 100 Prozent Stahlnylon ... 29.50
Slip, Doppelpackung, Marke „Durana“ ... 27.70
Flanell-Pyjama, gestreift, komplett geschnitten ... 119.—, 85.—
Flanellhemd, kariert, dunkel gestreift ... 69.—, 49.—
Nylon- und Perlonhemd, beste Ausführung ... 85.—, 75.—
Perlonhemd mit dezentem Streifendessin ... 98.—
Trevira-Krawatten mit eleganter Musterung ... 19.80
Trevira-Set für den modischen Herrn (Krawatte und Stecktuch) ... 34.50

DAMENWÄSCHE

3 Paar Perlonstrümpfe, 1. Wahl, nahtlos ... 27.—
2 Paar Kräuselstrümpfe ... 26.—
Kräuselstrümpfhosen in allen Modefarben ... 39.—
Schlupfer - Doppelpackung, Marke „Durana“ ... 27.70
Pelzhosen, beste Qualität, alle Größen, Marke Huber ... 24.90
Helancahose mit Bein, in schönen Farben ... 33.—
Pelzunterkleider, komplett geschnitten ... 57.—
Charmeuse-Unterleid in schönen Farben ... 28.—
Perlon-Unterleid mit doppeltem Spitzenbesatz ... 34.—
Perlon-Unterleid mit französischem Trägerschnitt ... 67.—
Flanell-Nachthemd in reizenden Dessins ... 59.—, 45.—
Nylon-Nachthemd mit eleganter, breiter Spitze ... 73.—
Pyjama aus Satinflanell, schöne Qualität ... 135.—

DAMENSTRICKWAREN

Baumwollpullover, hochgeschlossen, 3/4-Arm, rot, grün, blau ... 45.—
Baumwollpullover, Jacquardmuster, sehr apart ... 73.—
Rollkragenpullover, reine Wolle, in schönen Farben ... 70.—
Dralonpullover — Rollkragen ... 120.—
Shetlandpullover — Rollkragen, rot, blau, grün, schwarz ... 150.—
Westen mit Kragen und abstechemem Passepoil ... 175.—
Dralon-Set, in allen modischen Farben ... 178.—

STADLER Möbel

Weihnachtsgeschenke

BLUMENSTÄNDER
WÄSCHEBOXEN
NÄHKASSETTEN
STEHLAMPEN
FRISIERHOCKER
GARDEROBENWÄNDE
FAUTEUILS - TEPPICHE
KARNISEN - VORHÄNGE
ZUSTELLUNG FREI HAUS!

STADLER Möbel

DAS HAUS, DAS ALLEN GERECHT WIRD

STADLER

IHR EINRICHTUNGSHAUS IN
KLAGENFURT

Theatergasse 4, Tel. 71-4-31

STADLER Möbel

Mali oglas

Delovni robot imenujemo naš Passap Automatic. Za 2680. šil. dobite najmodernejši pletilni aparat (seveda brez uteži) pri: WOLL- und STRICKBAR, Klagenfurt-Celovec, nasproti kapucinski cerkve.

... primerna darila
za Vaš dom
in Vašo družino

Dnevne sobe • Spalnice
Kuhinje (tudi vdolane)
Skrinje za perilo • Stojala
za časopise
Servirni vozički • Mizice
za televizorje
Stojala za rože • Krzna
pri

Möbel

HANZEJ KOVACIC
Villach-Beljak
Gerbergasse, nasproti kina Apollo

Velika izbira

perila in
blaga

pri

L. Maier
Klagenfurt, Alter Platz 35

Otroci dragi, vidite ...

pogledat veliko božično razstavo v

VELETRGOVINI THOMASSER
Villach-Beljak, Widmannsgasse 33

Izbira in kvaliteta
preprog, zaves in posteljin
v trgovini opreme

LODRON

VILLACH Lederergasse 12

Tajskoprometni in gostinski obrati dobijo
poseben popust!

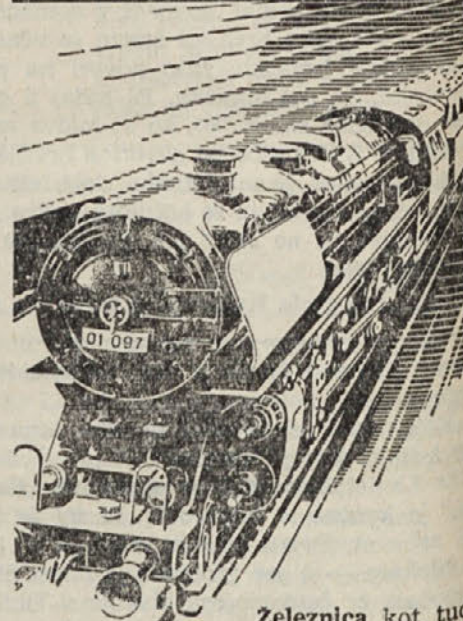
Ure, nakit in drugo pri
urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9
Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro (tudi
strto zlato).

MÄRKLIN

Zeleznica kot tudi

IGRAČE

za vsako starost v največji izbiri
pri

Grünen

KLAGENFURT-CELOVEC Burggasse
Čez poldan stalno odprto!

MALA OGLASA

„Pravi raztrganci so!“ — pravi mati treh dečkov —
„zato kupim hlače in srajce le pri vasi!“ — Se-
veda tudi naše hlače niso iz železa, vendar nas
veseli, da je naše dobro blago tako cenjeno:
SÄTTLER, Klagenfurt-Celovec, Heuplatz.

Naš „P 12“ je zares v okras — prvorazredni pletil-
ni aparat. Z dvojnimi čolnicami in brez uteži!
Pri: WOLL- und STRICKBAR, Klagenfurt-Ce-
lovec (nasproti kapucinski cerkvi).